รายงานผลการจัดทำ
ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ
และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

กระทรวงแรงงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

รายงานผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ปีที่พิมพ์ 2564

ครั้งที่พิมพ์ 1

จัดทำโดย กระทรวงแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

กองเศรษฐกิจการแรงงาน

โทรศัพท์ 0 2232 1380

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : labourecon.nss@mol.mail.com

ISBN (e-book) : 978-616-555-213-4

ผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2564

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ รวมทุกด้าน 54.07 คะแนน

น้ำหนักในแต่ละด้าน

1. ด้านการทำงาน (ร้อยละ 24.76)
2. ด้านสังคม (ร้อยละ 14.21)
3. ด้านความปลอดภัย (ร้อยละ 12.86)
4. ด้านอื่น ๆ (ร้อยละ 11.31)
5. ด้านสุขภาพ (ร้อยละ 10.24)
6. ด้านสภาพแวดล้อม (ร้อยละ 9.65)
7. ด้านเศรษฐกิจ (ร้อยละ 9.15)
8. ด้านศักยภาพ (ร้อยละ 7.87)

คะแนนดัชนีแต่ละด้าน

1. ด้านความพร้อมและศักยภาพ (57.76 คะแนน)
2. ด้านสภาพแวดล้อม (57.15 คะแนน)
3. ด้านสุขภาพ (56.81 คะแนน)
4. ด้านเศรษฐกิจ (56.70 คะแนน)
5. ด้านอื่น ๆ (56.58 คะแนน)
6. ด้านสังคม (55.42 คะแนน)
7. ด้านความปลอดภัย (55.29 คะแนน)
8. ด้านการทำงาน (55.18 คะแนน)

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ

เพศ

- หญิง (ร้อยละ 56.40)
- ชาย (ร้อยละ 43.60)

อายุ

- น้อยกว่า 20 ปี (ร้อยละ 1.03)
- 20-59 ปี (ร้อยละ 78.19)
- อายุ 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 20.77)

การศึกษา (3 ลำดับแรก)

- ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า (ร้อยละ 50.91)
- ม.ต้นหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 20.51)
- ม.ปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า (ร้อยละ 18.47)

อาชีพ (3 ลำดับแรก)

- แรงงานรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 27.33)
- เกษตรกร/ประมงน้ำจืด (ร้อยละ 27.22)
- ลูกจ้างทั่วไป (ร้อยละ 9.74)

ผลการวิเคราะห์ปัญหาด้านแรงงาน จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2564

ปัญหาด้านแรงงาน

ไม่มีปัญหา ร้อยละ 72.11

มีปัญหา ร้อยละ 27.98

#1 ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 59.96)

#2 ขาดทักษะฝีมือทั่วไป (ร้อยละ 34.89)

#3 ค่าตอบแทน (ร้อยละ 32.96)

#4 ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม (ร้อยละ 19.79)

#5 ไม่รู้สิทธิด้านกฎหมาย (ร้อยละ 12.96)

#6 ปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ (ร้อยละ 11.81)

#7 ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน (ร้อยละ 9.65)

#8 สภาพแวดล้อมในการทำงาน (ร้อยละ 6.22)

ปัญหาจากการประกอบอาชีพ

ไม่มีปัญหา ร้อยละ 84.48

มีปัญหา ร้อยละ 15.52

#1 ไม่มีสวัสดิการ (ร้อยละ 66.04)

#2 ไม่ได้รับค่าตอบแทนตามที่ตกลงกันไว้ (ร้อยละ 14.75)

#3 ไม่สามารถหยุดงานได้ (ร้อยละ 14.33)

#4 ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า (ร้อยละ 12.49)

#5 อื่น ๆ (ร้อยละ 8.34)

#6 ชั่วโมงการทำงานมากเกินไป (ร้อยละ 7.85)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2564

#1

ทุนในการประกอบอาชีพ
ร้อยละ 85.61

#2

สนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม
ร้อยละ 83.35

#3

ความต่อเนื่องในการทำงาน
ร้อยละ 83.02

#4

ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม
ร้อยละ 82.47

#5

ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน
ร้อยละ 79.94

#6

อาชีพเสริม
ร้อยละ 79.61

#7

พัฒนาฝีมือทั่วไป
ร้อยละ 79.39

#8

ความคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน
ร้อยละ 78.12

#9

ความรู้ด้านกฎหมาย
ร้อยละ 77.67

#10

แก้ไขสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน
ร้อยละ 76.66

#11

การรวมกลุ่มอาชีพ
ร้อยละ 76.63

#12

พัฒนาฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม
ร้อยละ 76.13

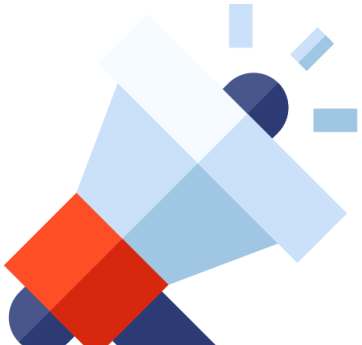

#13

หางานทำในประเทศ
ร้อยละ 69.36

#14

หางานทำในต่างประเทศ
ร้อยละ 51.22

คำนำ

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ได้ดำเนินโครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กำหนดเป้าหมายการสำรวจและบันทึกข้อมูลตามข้อมูลการสำรวจแรงงานนอกระบบปี 2562 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รวมทั้งสิ้น 189,656 คน เพื่อสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบรายทะเบียนให้กระทรวงแรงงานมีข้อมูลที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ และมีข้อมูลที่นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิเคราะห์ข้อมูลแรงงานนอกระบบสอดคล้องตามบริบทแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้เพื่อบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนรองรับการใช้ข้อมูลทั้งบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสานต่อนโยบายรัฐบาล เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจอาศัยแบบสำรวจที่ดำเนินการโดยสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ได้จัดทำโครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ภายใต้กรอบแนวคิดในการศึกษาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบที่ครอบคลุม 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสังคม 3) ด้านสุขภาพ 4) ด้านความปลอดภัย 5) ด้านสภาพแวดล้อม 6) ด้านการทำงาน 7) ด้านอื่น ๆ และ 8) ด้านความพร้อมและศักยภาพ โดยมีประเด็นในการสำรวจ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงาน และข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ

ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน หวังว่าข้อมูลผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบที่เผยแพร่ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับการกำหนดนโยบายและการวางแผนการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบต่อไป

บทสรุปผู้บริหาร

ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบที่สำรวจ พบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรส มีอายุอยู่ในช่วงวัยแรงงานระหว่าง 20 - 59 ปี ครึ่งหนึ่งของแรงงานนอกระบบที่สำรวจจบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป รองลงมา คือ อาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด มากกว่าร้อยละ 80 มีอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว และส่วนใหญ่ไม่เคยทำงานหรือประกอบอาชีพอื่นมาก่อน สำหรับแรงงานนอกระบบที่เคยทำงานในระบบมาก่อนส่วนใหญ่เคยเป็นพนักงานโรงงาน โดยให้เหตุผลของการเปลี่ยนงานมาเป็นแรงงานนอกระบบ คือ ต้องการอิสระ รองลงมาคือถูกเลิกจ้าง ซึ่งมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่ต้องการทำงานในระบบหรือองค์กรที่มีสวัสดิการ

คุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ

<u>ด้านเศรษฐกิจ</u> พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจ ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.67 มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาทต่อเดือน มีคนที่ร่วมใช้จ่าย จำนวน 2 คน ร้อยละ 63.49 มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย นอกจากนี้ร้อยละ 50.87 มีภาระหนี้สิน ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการกู้ยืมเงินในระบบ จากการสำรวจพบว่ารายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว) ของแรงงานนอกระบบโดยเฉลี่ยแล้ว อยู่ที่ 8,076.34 บาทต่อเดือน ร้อยละ 37.57 ได้รับรายได้เป็นรายวัน โดยร้อยละ 40.23 ระบุว่ารายได้จากการทำงานที่ได้รับไม่มีความคุ้มค่าเนื่องจากกำไรน้อย/รายได้น้อย รองลงมาคือระบุว่าทำงานหนักเกินไป เมื่อสอบถามถึงเป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวันส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.65 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมาย มีเพียง ร้อยละ 15.35 ที่ตั้งเป้าหมาย และส่วนใหญ่ของผู้ที่ตั้งเป้าหมาย ร้อยละ 75.87 ระบุว่าทำงานได้สำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

<u>ด้านสังคม</u> พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจ ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.01 มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองไม่ต้องผ่อนชำระ รองลงมาคืออยู่อาศัยกับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ร้อยละ 18.47 ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 97.36 ไม่มีปัญหา ทะเลาะ และขัดแย้งในการทำงาน มีเพียงร้อยละ 2.64 ที่มีปัญหา ทะเลาะและขัดแย้งในการทำงาน ส่วนมากมีปัญหาเรื่องงาน รองลงมาคือเรื่องส่วนตัว

<u>ด้านสุขภาพ</u> พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจ ส่วนใหญ่ร้อยละ 99.18 มีสภาพร่างกายปกติ มีเพียงร้อยละ 0.82 ที่มีความพิการ ซึ่งร้อยละ 50.98 ของผู้พิการเป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหว โดยส่วนใหญ่ของผู้พิการ ร้อยละ 77.95 พบว่ามีบัตรประจำตัวผู้พิการ และจากการสำรวจแรงงานนอกระบบโดยส่วนใหญ่ร้อยละ 95.35 ไม่มีโรคประจำตัว และมีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ร้อยละ 15.26 ส่วนใหญ่ระบุว่าปัญหาสุขภาพนั้นคือการเกิดความปวดเมื่อยจากการทำงาน

<u>ด้านความปลอดภัย</u> พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจ ส่วนใหญ่ร้อยละ 94.37 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน ในด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินจากการทำงาน ส่วนใหญ่แล้วไม่เคยประสบเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีเพียง ร้อยละ 0.91 ที่เคยประสบเหตุการณ์ โดยผู้ที่เคยประสบเหตุการณ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 0.56 ระบุว่า เคยโดนลักทรัพย์

<u>ด้านสภาพแวดล้อม</u> พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจ ร้อยละ 60.89 มีที่พักห่างจากที่ทำงาน 0 - 3 กิโลเมตร ซึ่งแรงงานนอกระบบมีความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบันในระดับมากที่สุด คือ เรื่องบริเวณที่อยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการการใช้ไฟฟ้า ร้อยละ 24.99 และมีความพึงพอใจในเรื่องบริเวณที่อยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะในระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 3.06

<u>ด้านการทำงาน</u> พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจ ส่วนใหญ่ร้อยละ 84.48 ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ มีเพียง ร้อยละ 15.52 ที่มีปัญหา ซึ่งผู้ที่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพระบุว่ามีปัญหาในเรื่องการทำงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมากที่สุด ร้อยละ 66.04

<u>ด้านอื่น ๆ</u> พบว่า ใน 24 ชั่วโมงหรือ 1 วัน แรงงานนอกระบบที่สำรวจมีเวลางานโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 7.87 ชั่วโมงต่อวัน อีก 7.80 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน/นอน ซึ่งเกือบจะทั้งหมด ร้อยละ 94.39 ของแรงงานนอกระบบที่สำรวจ มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำงาน ร้อยละ 93.92 ระบุว่ามีเวลางานกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ โดยผลจากการสำรวจส่วนใหญ่แล้ว ร้อยละ 97.09 ไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน และแรงงานนอกระบบ ร้อยละ 31.42 มองว่าความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือการรายได้เพิ่มขึ้น อีกร้อยละ 50.27 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตการทำงาน

<u>ด้านความพร้อมและศักยภาพ</u> พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจมีความพร้อมในการใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 23.48 แต่มีความพร้อมในระดับน้อยที่สุด ในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ร้อยละ 19.35 ในขณะที่แรงงานนอกระบบที่สำรวจส่วนใหญ่ไม่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี (ภาษาต่างประเทศ) ร้อยละ 47.17

สำหรับด้านทักษะความพร้อมหรือการมีความความชำนาญและมีศักยภาพในการทำงานในสาขาอาชีพนั้น พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจมีทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ 13.46 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานปูน มีทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้า ร้อยละ 3.81 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานไฟฟ้า มีทักษะในสาขาอาชีพศิลปะ ร้อยละ 6.27 ส่วนใหญ่ชำนาญในงานตัดเย็บ มีทักษะในสาขาอาชีพภาคบริการ ร้อยละ 16.43 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานแม่บ้าน มีทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 5.83 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในการใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล ทั้งนี้ เมื่อถามถึงประสบการณ์การเข้าร่วมอบรมในโครงการพัฒนาฝีมือแรงงาน พบว่า มีเพียงร้อยละ 19.97 ที่เคยเข้าร่วมการอบรม ซึ่งส่วนใหญ่ของผู้ที่เคยอบรม ร้อยละ 29.91 เคยเข้าร่วมอบรมในเรื่องงานเกษตร ซึ่งการนำความรู้ไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ในงานหลังการอบรมนั้น แรงงานนอกระบบเกือบทั้งหมดที่เคยเข้าอบรม ร้อยละ 84.76 ระบุว่าได้นำไปใช้ต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ในงาน ส่วนแรงงานนอกระบบอีก ร้อยละ 80.03 ที่ไม่เคยเข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่ให้เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมเพราะไม่มีเวลาเข้าร่วม

ปัญหาด้านแรงงาน

ปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบที่สำรวจ พบว่า ร้อยละ 72.11 ระบุว่าไม่มีปัญหา สำหรับแรงงานนอกระบบที่มีปัญหา พบว่า มีปัญหาเรื่องการไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแรงงานนอกระบบที่สำรวจ ร้อยละ 24.17 ที่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ยังไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่องและไม่มีรายได้ที่มั่นคง

ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ

ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.76 ไม่เคยใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ทั้งนี้ ผู้ที่เคยใช้บริการเคยใช้บริการสำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน ร้อยละ 48.88 และส่วนใหญ่มีความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ในเรื่องทุนในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 85.61 รองลงมา คือเรื่องสนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 83.35 เรื่องความต่อเนื่องในการทำงาน ร้อยละ 83.02 ตามลำดับ และไม่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุดในเรื่องความต้องการหางานทำในต่างประเทศ ร้อยละ 48.78

ผลการวิเคราะห์ด้านสวัสดิการและการมีรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

ประเด็นสำคัญด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบคือรายได้และสวัสดิการ พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ร้อยละ 63.49 เมื่อพิจารณาร่วมกับปัจจัยการมีสวัสดิการด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ร้อยละ 48.11 แบ่งเป็นผู้ประกันตนมาตรา 39 ร้อยละ 3.53 และผู้ประกันตนมาตรา 40 ร้อยละ 8.33 เบี้ยคนพิการ ร้อยละ 0.73 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ร้อยละ 13.64 และเบี้ยสวัสดิการแห่งรัฐ ร้อยละ 27.91 และมีแรงงานนอกระบบที่ไม่ได้รับความคุ้มครอง ร้อยละ 51.89

ในภาพรวมแรงงานนอกระบบที่สำรวจ ทั้งที่ได้รับสวัสดิการและไม่ได้รับสวัสดิการล้วนมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย โดยแรงงานนอกระบบที่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายน้อยกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 37.92 และ ร้อยละ 62.08 ตามลำดับ) และในกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ไม่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายน้อยกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกัน (ร้อยละ 24.09 และ 75.91 ตามลำดับ)

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบโดยรวมของทั้ง 8 ด้านเท่ากับ 54.07 โดยแรงงานนอกระบบให้น้ำหนักกับคุณภาพชีวิตด้านการทำงานมากที่สุด (ร้อยละ 24.76) รองลงมาคือด้านสังคม (ร้อยละ 14.21) และด้านความปลอดภัย (ร้อยละ 12.86) ตามลำดับ และให้น้ำหนักด้านความพร้อมและศักยภาพต่ำที่สุด (ร้อยละ 7.87) ทั้งนี้ ให้คะแนนด้านความพร้อมและศักยภาพมากที่สุด (57.76 คะแนน) รองลงมา คือ ด้านสภาพแวดล้อม (57.15 คะแนน) ด้านสุขภาพ (56.81 คะแนน) ด้านเศรษฐกิจ (56.70 คะแนน) ด้านอื่น ๆ (56.58 คะแนน) ด้านสังคม (55.42 คะแนน) ด้านความปลอดภัย (55.29 คะแนน) และให้คะแนนด้านการทำงานต่ำที่สุด (55.18 คะแนน) ตามลำดับ

ด้าน	น้ำหนัก	คะแนน
ด้านเศรษฐกิจ	9.15	56.70
ด้านสังคม	14.21	55.42
ด้านสุขภาพ	10.24	56.81
ด้านความปลอดภัย	12.86	55.29
ด้านสภาพแวดล้อม	9.65	57.15
ด้านการทำงาน	24.76	55.18
ด้านความพร้อมและศักยภาพ	7.87	57.76
ด้านอื่น ๆ	11.31	56.58
รวม 8 ด้าน	**54.07**	

ปัญหาที่พบในการดำเนินโครงการ

1. จากการตรวจสอบข้อมูลที่สำรวจและบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลแรงงานนอกระบบ พบว่า บางส่วนมีการบันทึกข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง และไม่มีความสมเหตุสมผลของข้อมูล ส่งผลต่อการนำข้อมูลมาประมวลผลเพื่อคำนวณหาค่าน้ำหนักและค่าดัชนี

2. การกระจายตัวของกลุ่มอาชีพ และพื้นที่ อาจยังไม่มีการกระจายตัวเท่าที่ควร ส่งผลให้การประมวลผลไม่อาจเป็นตัวแทนของประชากรที่ดีได้

ข้อเสนอแนะ

1. เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในระดับจังหวัด ควรมีการตรวจสอบความสอดคล้องและความสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ได้จากผู้รับจ้างทำการสำรวจ เพื่อที่ข้อมูลที่ได้รับจะมีความถูกต้องและเป็นสอดคล้องกับความเป็นจริงตามบริบทในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะทำให้การประมวลผลจะได้ค่าที่สะท้อนความเป็นจริงในแต่ละพื้นที่

2. ควรมีการกระจายกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนกลุ่มอาชีพ และพื้นที่ ในแต่ละจังหวัด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสำรวจในแต่ละปีงบประมาณสามารถเป็นตัวแทนของประชากรที่ดีได้

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	**ก**
บทสรุปผู้บริหาร	**ข**
สรุปผลการสำรวจ	**1**
1. ผลการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ	1
1.1 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ	1
1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ	3
1) ด้านเศรษฐกิจ	3
2) ด้านสังคม	4
3) ด้านสุขภาพ	5
4) ด้านความปลอดภัย	6
5) ด้านสภาพแวดล้อม	6
6) ด้านการทำงาน	7
7) ด้านอื่น ๆ	7
1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ	8
1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ (8 ด้านความพร้อมและศักยภาพ)	9
1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ	11
1.6 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ	12
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพ	13
2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลทั่วไป	13
2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับคุณภาพชีวิต	16
1) ด้านเศรษฐกิจ	16
2) ด้านสังคม	18
3) ด้านสุขภาพ	18
4) ด้านความปลอดภัย	19
5) ด้านสภาพแวดล้อม	20
6) ด้านการทำงาน	21
7) ด้านอื่น ๆ	22
2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลการได้รับการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม	23
2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลความพร้อมและศักยภาพ (8 ด้านความพร้อมและศักยภาพ)	24
2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลปัญหาด้านแรงงาน	27
2.6 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ	28
3. ผลการวิเคราะห์กลุ่มอาชีพด้วยปัจจัยด้านการมีสวัสดิการและปัจจัยด้านรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย	30
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพ	31
5. ผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ	33
ภาคผนวก	**34**
หลักการและเหตุผล	35
วัตถุประสงค์	36
ขอบเขตของการดำเนินงาน	36
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	36
วิธีการศึกษา	37
ขนาดตัวอย่างและผลการจัดเก็บรายจังหวัด	37
แบบสอบถาม	40

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ	1
ตารางที่ 2	ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบด้านการประกอบอาชีพ	2
ตารางที่ 3	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ	3
ตารางที่ 4	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน)	4
ตารางที่ 5	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสังคม	4
ตารางที่ 6	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสุขภาพ	5
ตารางที่ 7	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านความปลอดภัย	6
ตารางที่ 8	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสภาพแวดล้อม	6
ตารางที่ 9	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านการทำงาน	7
ตารางที่ 10	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านอื่น ๆ	8
ตารางที่ 11	ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ	8
ตารางที่ 12	ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ	9
ตารางที่ 13	ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบด้านทักษะความพร้อม	10
ตารางที่ 14	ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้าร่วมอบรม	11
ตารางที่ 15	ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ	11
ตารางที่ 16	ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน	12
ตารางที่ 17	ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน	12
ตารางที่ 18	ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ	12
ตารางที่ 19	ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	14
ตารางที่ 20	ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบด้านการประกอบอาชีพ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	15
ตารางที่ 21	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	16
ตารางที่ 22	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน) จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	17
ตารางที่ 23	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสังคม จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	18
ตารางที่ 24	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสุขภาพ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	19
ตารางที่ 25	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านความปลอดภัย จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	19
ตารางที่ 26	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	20
ตารางที่ 27	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านการทำงาน จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	21
ตารางที่ 28	ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านอื่น ๆ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	22
ตารางที่ 29	ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	23
ตารางที่ 30	ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	25

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 31	ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบด้านทักษะความพร้อม จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	26
ตารางที่ 32	ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	27
ตารางที่ 33	ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	27
ตารางที่ 34	ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	28
ตารางที่ 35	ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	29
ตารางที่ 36	การวิเคราะห์กลุ่มอาชีพด้วยปัจจัยด้านการมีสวัสดิการและปัจจัยด้านรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย	31
ตารางที่ 37	ผลการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพ	32
ตารางที่ 38	ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ	33

สรุปผลการสำรวจ

1. ผลการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ

1.1 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจเป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.40 เพศชายร้อยละ 43.60 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 68.84 มีอายุอยู่ในช่วงวัยแรงงาน อายุ 20 - 59 ปี ร้อยละ 78.19 ครึ่งหนึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 50.91 ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 0.13 ที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการประกอบอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 27.33 รองลงมา คือ เกษตรกร/ประมงน้ำจืดมากที่สุด ร้อยละ 27.22

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ

รายการ	ร้อยละ
เพศ	
เพศหญิง	56.40
เพศชาย	43.60
สถานภาพ	
โสด	24.71
สมรส	68.84
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	6.45
อายุ	
อายุน้อยกว่า 20 ปี	1.03
อายุ 20 – 59 ปี	78.19
อายุ 60 ปี ขึ้นไป	20.77
วุฒิการศึกษาสูงสุด	
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	50.91
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	20.51
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า	18.47
อนุปริญญา/ปวส.	4.46
ปริญญาตรี	4.77
สูงกว่าปริญญาตรี	0.13
กำลังศึกษา	0.48
การประกอบอาชีพ	
ว่างงาน	11.75
ผู้รับงานไปทำที่บ้าน	1.44
ลูกจ้างทำงานบ้าน	0.95
แรงงานรับจ้างทั่วไป	**27.33**
แรงงานรับจ้างทำการเกษตรตามฤดูกาล	3.47
แรงงานประมงพื้นบ้าน	0.29
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	**27.22**
พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่/แผงลอย	4.70
คนขับรถรับจ้าง	1.06
เจ้าของกิจการขนาดเล็ก	4.62
ขายของเก่า	0.24

รายการ	ร้อยละ
ฟรีแลนซ์/อิสระ	1.20
ทำงานในภาคบริการ	**1.48**
กิจการภาคครอบครัว	2.16
ลูกจ้างทั่วไป	9.74
อื่น ๆ	2.36

ส่วนใหญ่ร้อยละ 84.79 มีอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว และร้อยละ 77.53 ไม่เคยทำงานหรือประกอบอาชีพมาก่อน มีเพียงร้อยละ 22.47 ที่เคยประกอบอาชีพมาก่อน โดยส่วนใหญ่ของผู้ที่เคยประกอบอาชีพมาก่อนร้อยละ 47.54 เคยเป็นพนักงานโรงงาน และเหตุผลสูงสุดที่ทำให้เปลี่ยนงาน คือ ต้องการอิสระ ร้อยละ 26.55 รองลงมาคือ ถูกเลิกจ้าง ร้อยละ 18.99

สำหรับด้านความต้องการทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการ ส่วนใหญ่ร้อยละ 58.65 ไม่มีความต้องการ โดยแรงงานนอกระบบที่สำรวจส่วนมากจะทำงานในฐานะลูกจ้าง ร้อยละ 48.75 รองลงมาคือประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง ร้อยละ 24.96

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบด้านการประกอบอาชีพ

รายการ	ร้อยละ
ประกอบอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว	**84.79**
ประกอบอาชีพรอง	**15.21**
ก่อนหน้าที่ท่านทำงานในปัจจุบันท่านเคยทำงาน/ประกอบอาชีพหรือไม่	
ไม่เคยทำงาน/ประกอบอาชีพมาก่อน	77.53
เคยทำงาน	22.47
ข้าราชการ	1.85
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3.12
พนักงานบริษัทเอกชน	26.43
พนักงานโรงงาน	47.54
อื่น ๆ	21.06
เหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงาน (เฉพาะผู้ที่ตอบเคยทำงานมาก่อน)	
เกษียณอายุ/อายุมาก	10.56
ถูกเลิกจ้าง	18.99
ต้องการอิสระ	26.55
สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนาย	10.91
ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า	18.87
มีปัญหาในที่ทำงาน	2.56
อื่น ๆ	11.57
ท่านอยากทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการหรือไม่	
อยาก	51.35
ไม่อยาก	58.65
ท่านทำงานในฐานะอะไร	
นายจ้าง	4.11
ลูกจ้าง	48.75
ลูกจ้างทำงานหลายเจ้า	6.32

รายการ	ร้อยละ
การรวมกลุ่ม	1.38
ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	24.96
ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง	5.50
อื่น ๆ	8.98

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ

1) ด้านเศรษฐกิจ พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจมีรายได้รวมเฉลี่ยเท่ากับ 8,565.45 บาทต่อเดือน โดยส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 60.57 มีคนที่ร่วมใช้จ่ายจำนวน 2 คน ร้อยละ 28.21 ซึ่งมากกว่าครึ่งหนึ่งของแรงงานนอกระบบที่สำรวจมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ร้อยละ 63.49 และมีภาระหนี้สิน ร้อยละ 50.87 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการกู้ยืมเงินในระบบ ร้อยละ 78.93

ตารางที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ

รายการ	ร้อยละ
รายได้รวมเฉลี่ย (รวมรายรับทุกช่องทาง)	**8,565.45 บาทต่อเดือน**
ต่ำกว่า 9,000 บาท	60.57
9,000 – 15,000 บาท	30.48
มากกว่า 15,000	8.76
จำนวนคนที่ร่วมใช้จ่าย	
1 คน	20.83
2 คน	28.21
3 คน	25.01
ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป	25.95
โดยเฉลี่ยรายได้รวมของท่านเพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่	
เพียงพอ	36.51
ไม่เพียงพอ	63.49
ท่านมีภาระหนี้สินหรือไม่	
ไม่มี	49.13
มี	50.87
มี ในระบบ	78.93
มี นอกระบบ	21.07

ทั้งนี้จากการสำรวจรายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว) ของแรงงานนอกระบบโดยเฉลี่ยมีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 8,076.34 บาทต่อเดือน ร้อยละ 37.57 ได้รับรายได้เป็นรายวัน โดยร้อยละ 59.77 ระบุว่ารายได้จากการทำงานที่ได้รับมีความคุ้มค่า ขณะที่ร้อยละ 40.23 ระบุว่ารายได้จากการทำงานที่ได้รับไม่มีความคุ้มค่า สาเหตุส่วนใหญ่เนื่องจากกำไรน้อย/รายได้น้อย เมื่อสอบถามถึงเป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวันส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.65 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมาย มีเพียงร้อยละ 15.35 ที่ตั้งเป้าหมาย และส่วนใหญ่ของผู้ที่ตั้งเป้าหมายระบุว่าทำงานได้สำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

ตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน)

รายการ	ร้อยละ
รายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว)	**8,076.34 บาทต่อเดือน**
งานที่ท่านทำอยู่ได้รับค่าตอบแทนในประเภท	
รายชั่วโมง	1.61
รายวัน	37.57
รายสัปดาห์	2.77
รายเดือน	25.53
รายงวด/รายครั้ง	29.66
อื่น ๆ	3.31
รายได้จากการทำงานที่ท่านได้รับมความคุ้มค่าต่องานที่ทำหรือไม่	
คุ้มค่า	59.77
ไม่คุ้มค่า เนื่องจาก	40.23
ทำงานหนักเกินไป	33.51
กำไรน้อย/รายได้น้อย	62.02
รบกวนเวลาส่วนตัวมากเกินไป	2.00
อื่น ๆ	2.48
เป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวันของท่านคือ	
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	84.65
ตั้งเป้าหมาย	15.35
สำเร็จ	75.87
ไม่สำเร็จ	24.13

2) ด้านสังคม พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจ ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.01 มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ รองลงมาคืออยู่อาศัยกับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ร้อยละ 18.47 ส่วนใหญ่ร้อยละ 97.36 ไม่มีปัญหา ทะเลาะ และขัดแย้งในการทำงาน มีเพียงร้อยละ 2.64 เท่านั้น ที่มีปัญหา ทะเลาะ และขัดแย้ง

ตารางที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสังคม

รายการ	ร้อยละ
สภาพความเป็นอยู่	
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ	75.01
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง แต่อยู่ระหว่างผ่อนชำระ	2.66
อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง	18.47
อาศัยอยู่กับผู้อื่น (เช่น เพื่อน คนรู้จัก เป็นต้น)	0.36
อาศัยในบ้านพักที่หน่วยงานจัดให้	0.19
เช่าบ้าน/เช่าที่อยู่อาศัย	2.78
อื่น ๆ	0.54
งานของท่านมีปัญหา ทะเลาะ ขัดแย้งบ้างหรือไม่	
ไม่มี	97.36
มี	2.64
เรื่องงาน	50.79
เรื่องส่วนตัว	47.30
อื่น ๆ	1.91

3) ด้านสุขภาพ พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจ ร้อยละ 99.18 มีสภาพร่างกายปกติ มีเพียง ร้อยละ 0.82 ที่มีความพิการ ซึ่งร้อยละ 50.98 ของผู้พิการเป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหว โดยส่วนใหญ่ของผู้พิการ ร้อยละ 77.95 มีบัตรประจำตัวผู้พิการ และจากการสำรวจแรงงานนอกระบบ โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.35 ไม่มีโรคประจำตัว และกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ร้อยละ 15.26 ซึ่งร้อยละ 86.00 ของผู้มีปัญหาระบุว่าปัญหาสุขภาพนั้นคือการเกิดความปวดเมื่อยจากการทำงาน

ตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสุขภาพ

รายการ	ร้อยละ
สภาพร่างกาย	
ปกติ	99.18
พิการ ประเภทความพิการ	0.82
การมองเห็น	15.38
การได้ยิน	18.85
การเคลื่อนไหว	50.98
อื่น ๆ	14.78
มีบัตรประจำตัวคนพิการ	77.95
ไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	22.05
ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่	
มี	4.65
ไม่มี	95.35
การทำงานของท่านทำให้มีปัญหาสุขภาพหรือไม่	
ไม่มี	84.74
มี อย่างไร	15.26
เครียด	12.33
ปวดเมื่อย	86.00
อื่น ๆ	1.67

4) ด้านความปลอดภัย พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจ ส่วนใหญ่ร้อยละ 94.37 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน สำหรับด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินจากการทำงาน ส่วนใหญ่แล้วไม่เคยประสบเหตุการณ์ มีเพียงร้อยละ 0.91 ที่เคยประสบเหตุการณ์ โดยผู้ที่เคยประสบเหตุการณ์ส่วนใหญ่โดนลักทรัพย์ ร้อยละ 0.56

ตารางที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านความปลอดภัย

รายการ	ร้อยละ
ตั้งแต่เริ่มทำงานหลักที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบัน ท่านได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงานจำนวนกี่ครั้ง	
ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน	94.37
เคย แต่ไม่ต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล	4.94
เคย และต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล	1.21
ในเวลางาน ท่านเคยประสบเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินบ้างหรือไม่	
ไม่เคยประสบเหตุการณ์	99.09
เคยประสบเหตุการณ์	0.91
ลักทรัพย์	0.56
จี้/ปล้น	0.05
อื่น ๆ	0.10

5) ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจ ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.89 มีที่พักห่างจากที่ทำงาน 0 - 3 กิโลเมตร ซึ่งแรงงานนอกระบบมีความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบันในระดับมากที่สุด คือ เรื่องบริเวณที่อยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการการใช้ไฟฟ้า ร้อยละ 24.99 และมีความพึงพอใจในเรื่องบริเวณที่อยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะในระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 3.06

ตารางที่ 8 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสภาพแวดล้อม

หน่วย : ร้อยละ

ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค	2.06	6.05	31.85	37.55	22.48
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการการใช้ไฟฟ้า	1.01	5.15	28.40	40.45	24.99
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ อย่างเหมาะสม	2.28	8.34	37.72	35.39	16.27
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม	2.76	9.88	38.36	33.26	15.73
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่	3.06	9.20	37.13	34.82	15.80
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง	1.43	6.64	33.33	39.51	19.09
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น	1.46	6.53	32.93	39.00	20.09

โดยที่ 1=น้อยที่สุด, 2=น้อย, 3=ปานกลาง, 4=มาก, 5=มากที่สุด

6) ด้านการทำงาน พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจ ส่วนใหญ่ร้อยละ 84.48 ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ มีเพียง ร้อยละ 15.52 ที่มีปัญหา ซึ่งผู้ที่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพระบุว่ามีปัญหาในเรื่องการทำงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมากที่สุด ร้อยละ 66.04 ทั้งนี้ แรงงานนอกระบบมีระยะเวลาทำงาน (รวมทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมทั้งหมด) โดยเฉลี่ย 8.02 ชั่วโมงต่อวัน

ตารางที่ 9 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านการทำงาน

รายการ	ร้อยละ
ปัญหาจากการประกอบอาชีพหลักของท่านในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่มีปัญหา	84.48
มีปัญหา	15.52
ไม่ได้รับค่าตอบแทนตามที่ตกลงกันไว้	14.75
ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า	12.49
ชั่วโมงการทำงานมากเกินไป	7.85
ไม่สามารถหยุดงานได้	14.33
ไม่มีสวัสดิการ	66.04
อื่น ๆ	8.34
ระยะเวลาที่ท่านทำงาน (รวมทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมทั้งหมด)	8.02 ชั่วโมง/วัน

7) ด้านอื่น ๆ พบว่า ใน 24 ชั่วโมงหรือ 1 วัน แรงงานนอกระบบที่สำรวจมีเวลางานโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 7.87 ชั่วโมง อีก 7.80 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน/นอน ซึ่งเกือบจะทั้งหมด ร้อยละ 94.39 ของแรงงานนอกระบบที่สำรวจ มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำงาน ร้อยละ 93.92 ระบุว่ามีเวลางานกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ ส่วนใหญ่แล้ว ร้อยละ 97.09 ไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน และแรงงานนอกระบบ ร้อยละ 31.42 มองว่าความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือมีรายได้เพิ่มขึ้น อีกร้อยละ 50.27 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตทำงาน

ตารางที่ 10 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านอื่น ๆ

รายการ	ร้อยละ
ใน 24 ชั่วโมงของวันทำงาน ท่านแบ่งสัดส่วนระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัวและเวลาอื่น ๆ อย่างไร	
เวลางาน	7.87
เวลาพักผ่อน/นอน	7.80
เวลาส่วนตัว	5.54
เวลาอื่น ๆ	3.65
ท่านมีเวลาพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำงาน (ตามที่ท่านแบ่งสัดส่วนไว้แล้ว) หรือไม่	
มี	94.39
ไม่มี	5.61
งานที่ท่านทำ มีเวลาเหมาะสมและเพียงพอระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัว	
เหมาะสมเพียงพอ	93.92
ไม่เหมาะสมเพียงพอ	6.08
ท่านเคยโดยดูถูก/ไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงานหรือไม่	
ไม่เคย	97.09
เคย	2.91

รายการ	ร้อยละ
อะไรคือความสำเร็จในชีวิตการทำงานในอนาคตท่าน	
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	50.27
รายได้เพิ่มขึ้น	31.42
เป็นเจ้าของกิจการ	2.44
ขยายกิจการ	1.43
ได้รับการยอมรับ/ยกย่อง	0.41
มีบ้าน/มีรถ	1.78
หมดภาระหนี้สิน	7.54
บุตรหลานสำเร็จการศึกษา	3.99
อื่น ๆ	0.71

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ พบว่าแรงงานนอกระบบที่สำรวจส่วนใหญ่ไม่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ร้อยละ 51.89 มีเพียงร้อยละ 48.11 ที่ได้รับความคุ้มครอง ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับเบี้ยสวัสดิการแห่งรัฐ แรงงานนอกระบบที่สำรวจส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ร้อยละ 70.70 มีเพียงร้อยละ 29.30 ที่เป็นสมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน แรงงานนอกระบบที่สำรวจส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ร้อยละ 78.31 มีเพียงร้อยละ 21.69 ที่เป็นสมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ แรงงานนอกระบบที่สำรวจส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ร้อยละ 87.29 มีเพียงร้อยละ 12.71 ที่เป็นสมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรปลูกพืช

ตารางที่ 11 ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ

รายการ	ร้อยละ
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ	
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐที่ท่านได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่ได้รับความคุ้มครอง	51.89
ผู้ประกันตน ม.39	3.53
ผู้ประกันตน ม.40	8.33
เบี้ยความพิการ	0.73
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	13.64
เบี้ยสวัสดิการแห่งรัฐ	27.91
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่ได้เป็นสมาชิก	70.70
กองทุนหมู่บ้าน	27.00
การทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)	2.23
กองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน	0.28

รายการ	ร้อยละ
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการด้วยตนเอง/รวมกลุ่มดำเนินการ	
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่ได้เป็นสมาชิก	78.31
การทำประกันชีวิต	10.95
กลุ่มสัจจะออมทรัพย์	11.75
การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่ได้เป็นสมาชิก	87.29
OTOP	1.63
วิสาหกิจชุมชน	1.90
กลุ่มเกษตรกรปลูกพืช	8.26
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	1.85
กลุ่มเกษตรกรทำประมงน้ำจืด	0.33
กลุ่มเกษตรกรทำประมงทะเล	0.13
กลุ่มเกษตรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	0.11

1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ (ด้านที่ 8 ด้านความพร้อมและศักยภาพ) พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจ มีความพร้อมในการใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 23.48 แต่มีความพร้อมในระดับน้อยที่สุด ในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ร้อยละ 19.35 ในขณะที่แรงงานนอกระบบที่สำรวจส่วนใหญ่ไม่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี (ภาษาต่างประเทศ) ร้อยละ 47.17

ตารางที่ 12 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ

หน่วย : ร้อยละ

ความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน	ไม่สามารถทำได้	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาไทย)	3.09	5.53	9.41	27.70	30.98	23.48
ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาต่างประเทศ)	47.17	19.35	14.96	13.49	3.95	1.07
ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	30.97	17.57	17.99	21.52	8.36	3.60
ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชั่นเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	37.36	18.07	15.75	19.15	6.97	2.70

โดยที่ 1=น้อยที่สุด, 2=น้อย, 3=ปานกลาง, 4=มาก, 5=มากที่สุด

สำหรับด้านทักษะความพร้อมหรือการมีความความชำนาญและมีศักยภาพในการทำงานในสาขาอาชีพนั้น พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจมีทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ 13.46 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานไม้ มีทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้า ร้อยละ 3.81 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานไฟฟ้า มีทักษะในสาขาอาชีพศิลปะ ร้อยละ 6.72 ส่วนใหญ่ชำนาญในงานตัดเย็บ มีทักษะในสาขาอาชีพภาคบริการ ร้อยละ 16.43 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานแม่บ้าน มีทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 5.83 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในการใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล

ตารางที่ 13 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบด้านทักษะความพร้อม

รายการ	ร้อยละ
สาขาอาชีพช่าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	**13.46**
งานไม้	44.54
งานปูน	42.51
งานอลูมิเนียม	3.06
งานหล่อ/งานแม่พิมพ์	1.55
งานซ่อม	29.40
งานสี	16.32
สาขาอาชีพไฟฟ้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	**3.81**
งานไฟฟ้า	65.31
งานดูแลระบบคอมพิวเตอร์	14.24
งานซ่อมบำรุงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	13.82
สาขาอาชีพศิลปะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	**6.27**
งานวาดภาพ	12.44
งานปั้น	8.30
งานออกแบบ	8.97
งานแกะสลัก	3.52
งานตัดเย็บ	51.33
งานเครื่องประดับ	7.56
งานถัก	15.56
สาขาอาชีพภาคบริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	**16.43**
งานนวดแผนไทย	6.28
งานแม่บ้าน	43.16
งานประกอบอาหาร	32.76
งานต้อนรับ	11.58
งานขาย	32.45
งานรักษาความปลอดภัย	6.43
งานดูแลผู้สูงอายุและเด็กปฐมวัย	1.45
สาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	**5.83**
การใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล	93.84
งานเขียนโปรแกรม	2.93
งานตัดต่อวีดีโอ	2.60
กราฟฟิคดีไซน์	2.52

ทั้งนี้เมื่อถามถึงประสบการณ์การเข้าร่วมอบรมในโครงการพัฒนาฝีมือแรงงาน พบว่า มีเพียงร้อยละ 19.97 ที่เคยเข้าร่วมการอบรม ซึ่งส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมอบรมในเรื่องงานเกษตร และผู้ที่เคยเข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.76 ระบุว่าได้นำไปใช้ต่อยอดในงาน ส่วนอีกร้อยละ 80.03 ไม่เคยเข้าร่วมอบรม โดยผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมอบรมระบุเหตุผลที่ไม่เข้าร่วมเพราะไม่มีเวลาเข้าร่วม

ตารางที่ 14 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้าร่วมอบรม

รายการ	ร้อยละ
ท่านเคยเข้าร่วมการอบรมในโครงการพัฒนาฝีมือแรงงานหรือไม่	
เคยเข้าร่วม เกี่ยวกับเรื่องอะไร	**19.97**
งานหัตถกรรม/งานฝีมือ	28.85
อาหาร	22.68
บริการ	6.06
งานช่าง	12.11
คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี	2.72
เกษตร	29.91
หลังอบรมท่านนำความรู้ไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ในงานของท่านหรือไม่	
ได้ใช้	84.76
ไม่ได้ใช้	15.24
ไม่เคยเข้าร่วม สาเหตุ	**80.03**
ไม่สนใจเข้าร่วม	26.97
ไม่มีเวลาเข้าร่วม	45.95
ไม่ทราบข่าวสารเกี่ยวกับการจัดงาน	12.60
สถานที่จัดอบรม/โครงการอยู่ห่างไกล	6.29

1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ พบว่า ร้อยละ 72.11 ของแรงงานนอกระบบที่สำรวจไม่มีปัญหาด้านแรงงาน ส่วนที่ระบุว่ามีปัญหาด้านแรงงาน พบว่า มีปัญหาเรื่องการไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแรงงานนอกระบบที่สำรวจ ร้อยละ 24.17 ที่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และไม่มีรายได้ที่มั่นคง

ตารางที่ 15 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ

รายการ	ร้อยละ
ปัญหาด้านแรงงานของท่านในปัจจุบัน	
ไม่มีปัญหา	72.11
ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง	59.96
ขาดทักษะฝีมือทั่วไป	34.89
ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม	19.79
ปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ	11.81
ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน	9.65
ไม่รู้สิทธิด้านกฎหมาย	12.96
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	6.22
ค่าตอบแทน	32.69

ตารางที่ 16 ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน

หน่วย : ร้อยละ

ประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และไม่มีรายได้ที่มั่นคง	3.14	7.68	32.92	32.09	24.17
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิตามกฎหมายของแรงงานนอกระบบ	2.95	8.51	34.09	33.37	21.08
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่ได้รับการคุ้มครอง และไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอย่างทัดเทียมแรงงานในระบบ	3.21	7.95	32.85	33.40	22.59

โดยที่ 1=น้อยที่สุด, 2=น้อย, 3=ปานกลาง, 4=มาก, 5=มากที่สุด

1.6 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ พบว่า แรงงานนอกระบบที่สำรวจส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.76 ไม่เคยใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ทั้งนี้ ผู้ที่เคยใช้บริการ เคยใช้บริการสำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน ร้อยละ 48.88

ตารางที่ 17 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน

รายการ	ร้อยละ
หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานที่ท่านเคยใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่เคยใช้บริการ	71.76
สำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน	48.88
สำนักงานจัดหางานจังหวัด/ศูนย์ข่าว	32.74
สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด/ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน	16.67
สำนักงานประกันสังคมจังหวัด/ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน	35.81
สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด	23.93

ทั้งนี้ แรงงานนอกระบบที่สำรวจ มีความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐมากที่สุด ในเรื่องทุนในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 85.61 รองลงมาคือ เรื่องสนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 83.35 เรื่องความต่อเนื่องในการทำงาน ร้อยละ 83.02 ตามลำดับ และไม่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด ในเรื่องความต้องการหางานทำในต่างประเทศ ร้อยละ 48.78

ตารางที่ 18 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ

หน่วย : ร้อยละ

ความช่วยเหลือจากภาครัฐ	ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	ต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ				
			1	2	3	4	5
ต้องการหางานทำในประเทศ	30.64	69.36	3.49	5.60	18.50	20.13	21.64
ต้องการหางานทำในต่างประเทศ	48.78	51.22	8.92	7.40	14.81	12.64	7.45

ความช่วยเหลือจากภาครัฐ	ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	ต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ				
			1	2	3	4	5
ต้องการอาชีพเสริม	20.39	79.61	2.72	6.54	24.82	26.23	19.29
ต้องการพัฒนาฝีมือทั่วไป	21.61	79.39	3.02	6.99	25.52	26.23	16.63
ต้องการพัฒนาทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม	23.87	76.13	3.93	7.35	25.73	24.89	14.23
ต้องการการรวมกลุ่มอาชีพ	23.37	76.63	3.49	7.97	25.25	24.40	15.52
ต้องความคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน	21.88	78.12	2.91	6.66	26.14	24.53	17.88
ต้องการความรู้ด้านกฎหมาย	22.33	77.67	3.22	7.47	26.68	23.99	16.31
แก้ไขสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน	23.34	76.66	3.39	7.29	26.13	24.23	15.63
ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม	18.77	82.47	2.23	5.13	21.73	25.74	26.41
ให้ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน	20.06	79.94	2.68	6.34	25.65	26.20	19.07
ทุนในการประกอบอาชีพ	14.39	85.61	1.75	4.48	19.77	26.35	33.25
ความต่อเนื่องในการทำงาน	16.98	83.02	2.04	4.69	20.58	26.84	28.88
สนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม	16.65	83.35	1.98	4.61	19.43	25.12	32.21

โดยที่ 1=น้อยที่สุด, 2=น้อย, 3=ปานกลาง, 4=มาก, 5=มากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบตามกลุ่มอาชีพ

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลทั่วไป เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ คือ **<u>กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป</u>** **<u>และเกษตรกร/ประมงน้ำจืด</u>** ซึ่งข้อมูลผลการวิเคราะห์กลุ่มอาชีพกับข้อมูลทั่วไป พบว่า

<u>กลุ่มแรงงานรับจ้างทั่วไป</u> เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.48 และเพศชาย ร้อยละ 49.52 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.80 มีสถานภาพสมรส มีอายุอยู่ในช่วง 20 - 59 ปี ร้อยละ 82.50 โดยแรงงานรับจ้างทั่วไปส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.29 ไม่เคยมีประสบการณ์ทำงานมาก่อน มีเพียงร้อยละ 19.71 ที่เคยทำงานมาก่อน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.21 เคยทำงานเป็นพนักงานโรงงาน และเหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงานผู้ที่เคยทำงานมาก่อนส่วนมากระบุว่าถูกเลิกจ้าง ร้อยละ 29.31 เมื่อสอบถามถึงความต้องการทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการ กลุ่มผู้ที่เป็นแรงงานรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 56.33 มีความต้องการ และผู้ที่เป็นแรงงานรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 75.96 ระบุว่าทำงานในฐานะลูกจ้าง

กลุ่มอาชีพเป็นเกษตรกร/ประมงน้ำจืด เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.33 และเพศชาย ร้อยละ 43.67 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.78 มีสถานภาพสมรส มีอายุอยู่ในช่วง 20 - 59 ปี ร้อยละ 73.89 โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.92 ไม่เคยมีประสบการณ์ทำงานมาก่อน มีเพียงร้อยละ 14.08 ที่เคยทำงานมาก่อน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.94 เคยทำงานเป็นพนักงานโรงงาน และเหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงาน ผู้ที่เคยทำงานมาก่อนส่วนมากระบุว่าต้องการอิสระ ร้อยละ 36.85 เมื่อสอบถามถึงความต้องการทำงาน ในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการ กลุ่มผู้ที่เป็นเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.01 ไม่มีความต้องการ และผู้ที่เป็นเกษตรกร ร้อยละ 42.83 ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง

ตารางที่ 19 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
เพศ		
เพศหญิง	50.48	56.33
เพศชาย	49.52	43.67
สถานภาพ		
โสด	27.33	11.73
สมรส	67.80	81.78
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	4.86	6.49
อายุ		
อายุน้อยกว่า 20 ปี	1.06	0.19
อายุ 20 – 59 ปี	82.50	73.89
อายุ 60 ปี ขึ้นไป	16.44	25.92
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	52.58	62.97
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	21.84	18.21
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า	20.85	14.43
อนุปริญญา/ปวส.	2.81	2.06
ปริญญาตรี	1.76	2.22
สูงกว่าปริญญาตรี	0.01	0.07
กำลังศึกษา	0.15	0.07

ตารางที่ 20 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบด้านการประกอบอาชีพ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
ประกอบอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว	**85.14**	**82.15**
ประกอบอาชีพรอง	**14.86**	**17.85**
ก่อนหน้าที่ท่านทำงานในปัจจุบันท่านเคยทำงาน/ประกอบอาชีพหรือไม่		
ไม่เคยทำงาน	80.29	85.92
เคยทำงาน	19.71	14.08
ข้าราชการ	0.92	2.34
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2.50	2.73
พนักงานบริษัทเอกชน	21.34	21.83
พนักงานโรงงาน	59.21	47.94
อื่น ๆ	16.03	25.15
เหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงาน (เฉพาะผู้ที่ตอบเคยทำงานมาก่อน)		
เกษียณอายุ/อายุมาก	7.62	10.02
ถูกเลิกจ้าง	29.31	11.56
ต้องการอิสระ	21.81	36.85
สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนาย	10.66	12.37
ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า	17.71	15.54
มีปัญหาในที่ทำงาน	4.32	1.63
อื่น ๆ	8.57	12.02
ท่านอยากทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการหรือไม่		
อยาก	56.33	36.99
ไม่อยาก	43.67	63.01
ท่านทำงานในฐานะอะไร		
นายจ้าง	1.01	7.47
ลูกจ้าง	75.96	24.01
ลูกจ้างทำงานหลายเจ้า	11.91	3.34
การรวมกลุ่ม	0.73	1.67
ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	6.37	42.83
ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง	1.29	10.75
อื่น ๆ	2.74	9.85

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลคุณภาพชีวิต

1) ด้านเศรษฐกิจ

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 61.82 มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาท โดยเฉลี่ยมีรายได้รวม 7,984.51 บาทต่อเดือน ส่วนรายได้จากการทำงานเพียงอย่างเดียวอยู่ที่ 7,331.56 บาทต่อเดือน ซึ่งร้อยละ 31.03 มีคนร่วมใช้จ่ายจากเงินที่ได้ จำนวน 2 คน ร้อยละ 68.28 ของกลุ่มแรงงานรับจ้างทั่วไประบุว่ารายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย มีภาระหนี้สิน ร้อยละ 51.13 ซึ่งเป็นภาระหนี้สินจากการกู้ยืมเงินในระบบ ร้อยละ 72.21 โดยกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 51.15 ของกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ได้รับค่าตอบแทนรายวัน และส่วนใหญ่ระบุว่าค่าตอบแทนที่ได้รับนั้นมีความคุ้มค่ากับงานที่ทำ ร้อยละ 57.39 มีเพียงร้อยละ 42.61 ระบุว่าไม่คุ้มค่า เนื่องจากเห็นว่าทำงานหนักเกินไป และกำไรน้อย/รายได้น้อยตามลำดับ ร้อยละ 88.56 ไม่ได้ตั้งเป้าหมายรายวัน มีเพียงร้อยละ 11.44 ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งร้อยละ 78.03 ของผู้ที่ตั้งเป้าหมายระบุว่าทำได้สำเร็จ

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ร้อยละ 67.69 มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาท โดยเฉลี่ยมีรายได้รวม 8,112.10 บาทต่อเดือน ส่วนรายได้จากการทำงานเพียงอย่างเดียวอยู่ที่ 7,290.35 บาทต่อเดือน ซึ่งร้อยละ 32.54 มีคนร่วมใช้จ่ายจากเงินที่ได้ จำนวน ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป ร้อยละ 63.81 ของเกษตรกรระบุว่ารายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย มีภาระหนี้สิน ถึงร้อยละ 54.89 ซึ่งเป็นภาระหนี้สินจากการกู้ยืมเงินในระบบ ร้อยละ 88.00 โดยกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 54.13 ของเกษตรกรได้รับค่าตอบแทนรายงวด/รายครั้ง และส่วนใหญ่ระบุว่าค่าตอบแทนที่ได้รับนั้นมีความคุ้มค่ากับงานที่ทำ ร้อยละ 61.54 มีเพียงร้อยละ 38.46 ระบุว่าไม่คุ้มค่า เนื่องจากเห็นว่าทำงานหนักเกินไป และกำไรน้อย/รายได้น้อยตามลำดับ ร้อยละ 83.66 ไม่ได้ตั้งเป้าหมายรายวัน มีเพียงร้อยละ 16.34 ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งร้อยละ 75.49 ของผู้ที่ตั้งเป้าหมายระบุว่าทำได้สำเร็จ

ตารางที่ 21 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
รายได้รวมเฉลี่ย (รวมรายรับทุกช่องทาง)	**7,984.51 บาทต่อเดือน**	**8,112.10 บาทต่อเดือน**
ต่ำกว่า 9,000 บาท	61.78	67.69
9,000 – 15,000 บาท	33.86	23.65
มากกว่า 15,000	4.32	8.66
จำนวนคนที่ร่วมใช้จ่าย		
1 คน	17.29	13.33
2 คน	31.03	27.20
3 คน	26.44	26.93
ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป	25.23	32.54
โดยเฉลี่ยรายได้รวมของท่านเพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่		
เพียงพอ	31.72	36.19
ไม่เพียงพอ	68.28	63.81

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
ท่านมีภาระหนี้สินหรือไม่		
ไม่มี	48.87	45.11
มี	51.13	54.89
มี ในระบบ	72.21	88.00
มี นอกระบบ	27.79	12.00

ตารางที่ 22 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน) จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
รายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว)	**7,331.56 บาทต่อเดือน**	**7,290.35 บาทต่อเดือน**
งานที่ท่านทำอยู่ได้รับค่าตอบแทนในประเภท		
รายชั่วโมง	1.62	0.52
รายวัน	51.15	21.76
รายสัปดาห์	2.43	3.24
รายเดือน	23.89	17.61
รายงวด/รายครั้ง	20.15	54.13
อื่น ๆ	0.75	2.74
รายได้จากการทำงานที่ท่านได้รับมความคุ้มค่าต่องานที่ทำหรือไม่		
คุ้มค่า	57.39	61.54
ไม่คุ้มค่า เนื่องจาก	42.61	38.46
ทำงานหนักเกินไป	49.23	28.41
กำไรน้อย/รายได้น้อย	48.53	69.38
รบกวนเวลาส่วนตัวมากเกินไป	1.18	0.94
อื่น ๆ	1.06	1.27
เป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวันของท่านคือ		
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	88.56	83.66
ตั้งเป้าหมาย	11.44	16.34
สำเร็จ	78.03	75.49
ไม่สำเร็จ	21.97	24.51

2) ด้านสังคม

<u>กลุ่มอาชีพอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป</u> ส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ ร้อยละ 74.60 เกือบทั้งหมด ร้อยละ 97.56 ไม่เคยมีปัญหาทะเลาะหรือขัดแย้งกับใคร

<u>กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด</u> ส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ ร้อยละ 88.32 เกือบทั้งหมด ร้อยละ 97.40 ไม่เคยมีปัญหาทะเลาะหรือขัดแย้งกับใคร

ตารางที่ 23 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสังคม จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
สภาพความเป็นอยู่		
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ	74.60	88.32
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง แต่อยู่ระหว่างผ่อนชำระ	2.13	1.31
อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง	20.20	9.92
อาศัยอยู่กับผู้อื่น (เช่น เพื่อน คนรู้จัก เป็นต้น)	0.40	0.88
อาศัยในบ้านพักที่หน่วยงานจัดให้	0.24	0.05
เช่าบ้าน/เช่าที่อยู่อาศัย	2.27	0.24
อื่น ๆ	0.15	0.06
งานของท่านมีปัญหา ทะเลาะ ขัดแย้งบ้างหรือไม่		
ไม่มี	97.56	97.40
มี	2.44	2.60
เรื่องงาน	61.02	38.81
เรื่องส่วนตัว	37.09	59.90
อื่น ๆ	1.89	1.30

3) ด้านสุขภาพ

<u>กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป</u> ส่วนใหญ่แล้วมีสภาพร่างกายปกติมีเพียงร้อยละ 0.54 ที่มีความพิการ กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ร้อยละ 12.89 ส่วนใหญ่ระบุว่ามีความปวดเมื่อย

<u>กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด</u> ส่วนใหญ่แล้วมีสภาพร่างกายปกติมีเพียงร้อยละ 0.71 ที่มีความพิการ กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ร้อยละ 20.08 ส่วนใหญ่ระบุว่ามีความปวดเมื่อย

ตารางที่ 24 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสุขภาพ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
สภาพร่างกาย		
ปกติ	99.46	99.29
พิการ ประเภทความพิการ	0.54	0.71
การมองเห็น	16.06	13.79
การได้ยิน	16.47	25.86
การเคลื่อนไหว	52.21	47.24
อื่น ๆ	15.26	13.13
มีบัตรประจำตัวคนพิการ	74.07	82.00
ไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	25.93	18.00
ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่		
มี	3.23	5.76
ไม่มี	96.77	94.24
การทำงานของท่านทำให้มีปัญหาสุขภาพหรือไม่		
ไม่มี	87.11	79.92
มี อย่างไร	12.89	20.08
เครียด	13.34	6.40
ปวดเมื่อย	85.39	92.27
อื่น ๆ	1.27	1.33

4) ด้านความปลอดภัย

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 94.74 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน และไม่เคยประสบเหตุการณ์ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ร้อยละ 99.10

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ร้อยละ 92.32 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน และไม่เคยประสบเหตุการณ์ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ร้อยละ 99.33

ตารางที่ 25 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านความปลอดภัย จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
ตั้งแต่เริ่มทำงานหลักที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบัน ท่านได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงานจำนวนกี่ครั้ง		
ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน	94.74	92.32
เคย แต่ไม่ต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล	4.69	6.94
เคย และต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล	1.28	1.07

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
ในเวลางาน ท่านเคยประสบเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยต่อชีวิตแบละทรัพย์สินบ้างหรือไม่		
ไม่เคยประสบเหตุการณ์	99.10	99.33
เคยประสบเหตุการณ์	0.90	0.67
ลักทรัพย์	0.58	0.33
จี้/ปล้น	0.02	0.03
อื่น ๆ	0.07	0.11

5) ด้านสภาพแวดล้อม

<u>กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป</u> มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันในระดับมากที่สุด เรื่องบริเวณที่อยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการการใช้ไฟฟ้า ร้อยละ 26.06 และพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด เรื่องบริเวณที่อยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่ ร้อยละ 2.42

<u>กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด</u> มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันในระดับมากที่สุด เรื่องบริเวณที่อยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการการใช้ไฟฟ้า ร้อยละ 23.16 และพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด เรื่องบริเวณที่อยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่ ร้อยละ 3.44

ตารางที่ 26 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

หน่วย : ร้อยละ

ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค	1.58	6.92	28.73	37.68	25.10
	2.17	4.58	36.50	36.50	20.25
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการการใช้ไฟฟ้า	0.76	6.40	26.60	40.18	26.06
	0.93	3.36	31.97	40.58	23.16
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ อย่างเหมาะสม	1.65	8.83	35.12	39.20	15.20
	2.59	7.00	41.89	33.61	14.19
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม	2.20	10.98	33.61	34.43	15.14
	2.69	8.85	41.50	32.58	14.37

ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่	2.42	9.71	35.03	37.51	15.32
	3.44	8.79	40.06	33.26	14.44
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง	1.04	7.50	31.59	41.75	18.12
	1.27	5.38	36.18	39.14	18.03
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น	1.13	7.36	31.76	40.67	19.07
	1.32	5.36	35.33	38.89	19.09

**** บรรทัดบน คือ กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป** **โดยที่ 1=น้อยที่สุด, 2=น้อย, 3=ปานกลาง, 4=มาก, 5=มากที่สุด**
**** บรรทัดล่าง คือ กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำ**

6) ด้านการทำงาน

<u>กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป</u> มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ คือการไม่มีสวัสดิการ ร้อยละ 61.35 ซึ่งระยะเวลาในการทำงานของอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 8.27 ชั่วโมงต่อวัน

<u>กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด</u> มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ คือการไม่มีสวัสดิการ ร้อยละ 76.29 ซึ่งระยะเวลาในการทำงานของอาชีพเกษตรกรโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 7.94 ชั่วโมงต่อวัน

ตารางที่ 27 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านการทำงาน จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
ปัญหาจากการประกอบอาชีพหลักของท่านในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มีปัญหา	84.40	84.75
ไม่ได้รับค่าตอบแทนตามที่ตกลงกันไว้	31.61	6.06
ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า	18.25	8.62
ชั่วโมงการทำงานมากเกินไป	10.45	5.94
ไม่สามารถหยุดงานได้	16.23	12.49
ไม่มีสวัสดิการ	61.35	76.29
อื่น ๆ	3.30	6.21
ระยะเวลาที่ท่านทำงาน (รวมทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมทั้งหมด)	**8.27 ชั่วโมง/วัน**	**7.94 ชั่วโมง/วัน**

7) ด้านอื่น ๆ

<u>กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป</u> ใน 1 วันทำงาน มีเวลางานโดยเฉลี่ย 7.79 ชั่วโมง อีก 7.53 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน/นอน ซึ่งเกือบจะทั้งหมด ร้อยละ 94.29 มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำงาน ร้อยละ 91.46 ระบุว่ามีเวลางานกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ ร้อยละ 97.49 ไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน และร้อยละ 33.50 มองว่าความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือมีรายได้เพิ่มขึ้น และร้อยละ 51.51 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตการทำงาน

<u>กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด</u> ใน 1 วัน มีเวลางานโดยเฉลี่ย 7.87 ชั่วโมง อีก 7.98 ชั่วโมง เป็นเวลาพักผ่อน/นอน ซึ่งเกือบจะทั้งหมด ร้อยละ 95.57 มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ร้อยละ 96.05 ระบุว่ามีเวลางานกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ ร้อยละ 97.38 ไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน และร้อยละ 30.98 มองว่าความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือมีรายได้เพิ่มขึ้น และร้อยละ 50.02 ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตการทำงาน

ตารางที่ 28 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านอื่น ๆ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
ใน 24 ชั่วโมงของวันทำงาน ท่านแบ่งสัดส่วนระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัวและเวลาอื่น ๆ อย่างไร		
เวลางาน	7.79	7.87
เวลาพักผ่อน/นอน	7.53	7.98
เวลาส่วนตัว	5.44	5.39
เวลาอื่น ๆ	3.33	3.69
ท่านมีเวลาพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำงาน (ตามที่ท่านแบ่งสัดส่วนไว้แล้ว) หรือไม่		
มี	94.29	95.57
ไม่มี	5.71	4.43
งานที่ท่านทำ มีเวลาเหมาะสมและเพียงพอระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัว		
เหมาะสมเพียงพอ	91.46	96.05
ไม่เหมาะสมเพียงพอ	8.54	3.95
ท่านเคยโดยดูถูก/ไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงานหรือไม่		
ไม่เคย	97.49	97.38
เคย	2.51	2.62
อะไรคือความสำเร็จในชีวิตการทำงานในอนาคตท่าน		
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	51.51	50.02
รายได้เพิ่มขึ้น	33.50	30.98
เป็นเจ้าของกิจการ	4.11	0.94
ขยายกิจการ	0.28	0.59

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
ได้รับการยอมรับ/ยกย่อง	0.30	0.43
มีบ้าน/มีรถ	1.54	1.04
หมดภาระหนี้สิน	6.18	10.19
บุตรหลานสำเร็จการศึกษา	2.34	5.55
อื่น ๆ	0.24	0.26

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลการได้รับการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.88 ไม่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ร้อยละ 75.49 ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐ สำหรับความคุ้มครองจากกองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนนั้น ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย ร้อยละ 85.64 และร้อยละ 87.29 ตอบว่าไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ กลุ่มใดเลย

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ส่วนใหญ่ร้อยละ 44.75 ไม่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ร้อยละ 61.35 ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐ สำหรับความคุ้มครองจากกองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนนั้นส่วนใหญ่จะไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย ร้อยละ 72.53 และร้อยละ 77.03 ตอบว่าไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ กลุ่มใดเลย

ตารางที่ 29 ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ		
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ที่ท่านได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้รับความคุ้มครอง	60.88	44.75
ผู้ประกันตน ม.39	3.98	1.17
ผู้ประกันตน ม.40	8.00	7.88
เบี้ยความพิการ	0.74	1.72
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	8.95	17.82
เบี้ยสวัสดิการแห่งรัฐ	23.52	36.40
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้เป็นสมาชิก	75.49	61.35
กองทุนหมู่บ้าน	23.69	37.22
การทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)	0.52	2.70
กองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน	0.23	0.28

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการด้วยตนเอง/รวมกลุ่มดำเนินการ		
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้เป็นสมาชิก	85.64	72.53
การทำประกันชีวิต	6.48	12.67
กลุ่มสัจจะออมทรัพย์	8.59	17.13
การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้เป็นสมาชิก	87.29	77.03
OTOP	0.95	1.23
วิสาหกิจชุมชน	0.96	2.82
กลุ่มเกษตรกรปลูกพืช	4.09	18.22
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	1.18	3.40
กลุ่มเกษตรกรทำประมงน้ำจืด	0.13	0.76
กลุ่มเกษตรกรทำประมงทะเล	0.02	0.18
กลุ่มเกษตรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	0.05	0.17

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลความพร้อมและศักยภาพ (ด้านที่ 8 ด้านความพร้อมและศักยภาพ)

<u>กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป</u> ส่วนใหญ่มีทักษะในการใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดีในระดับมากที่สุด ร้อยละ 23.50 แต่มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี ในระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 17.36 สอดคล้องกับส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี ร้อยละ 46.48

<u>กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด</u> ส่วนใหญ่มีทักษะในการใช้ภาษาไทยในระดับมากที่สุด ร้อยละ 21.93 แต่มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ) ในระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 19.37 ขณะที่ส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี ร้อยละ 59.13

ตารางที่ 30 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

หน่วย : ร้อยละ

ความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน	ไม่สามารถทำได้	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาไทย)	3.91	4.36	11.78	27.90	28.55	23.50
	2.87	6.14	9.06	28.69	31.32	21.93
ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาต่างประเทศ)	46.89	17.36	16.76	14.29	3.90	0.80
	59.13	18.91	11.06	7.88	2.44	0.59
ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	31.51	16.43	19.25	23.07	7.53	2.21
	38.59	19.37	17.00	17.46	5.33	2.26
ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชั่นเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	37.14	17.15	17.52	20.17	6.43	1.59
	47.12	19.27	14.27	13.86	3.97	1.53

**** บรรทัดบน คือ กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป**
**** บรรทัดล่าง คือ กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด**

โดยที่ 1=น้อยที่สุด, 2=น้อย, 3=ปานกลาง, 4=มาก, 5=มากที่สุด

ด้านทักษะความพร้อมหรือการมีความความชำนาญและมีศักยภาพในการทำงานในสาขาอาชีพ

<u>กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป</u> มีทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ 13.30 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานปูน มีทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้า ร้อยละ 3.78 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานไฟฟ้า มีทักษะในสาขาอาชีพศิลปะ ร้อยละ 5.32 ส่วนใหญ่ชำนาญในงานตัดเย็บ มีทักษะในสาขาอาชีพภาคบริการ ร้อยละ 11.78 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานแม่บ้าน มีทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 4.73 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในการใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล

<u>กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด</u> มีทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ 16.90 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานไม้ มีทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้า ร้อยละ 3.41 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานไฟฟ้า มีทักษะในสาขาอาชีพศิลปะ ร้อยละ 6.27 ส่วนใหญ่ชำนาญในงานตัดเย็บ มีทักษะในสาขาอาชีพภาคบริการ ร้อยละ 17.48 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานแม่บ้าน มีทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 4.22 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในการใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล

ตารางที่ 31 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบด้านทักษะความพร้อม จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
สาขาอาชีพช่าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	**13.30**	**16.90**
งานไม้	45.65	52.74
งานปูน	50.42	45.92
งานอลูมิเนียม	3.90	2.23
งานหล่อ/งานแม่พิมพ์	1.64	1.02
งานซ่อม	27.00	26.12
งานสี	18.38	14.72
สาขาอาชีพไฟฟ้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	**3.78**	**3.41**
งานไฟฟ้า	79.14	62.51
งานดูแลระบบคอมพิวเตอร์	9.42	7.55
งานซ่อมบำรุงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	9.37	9.47
สาขาอาชีพศิลปะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	**5.32**	**6.27**
งานวาดภาพ	22.55	4.65
งานปั้น	13.81	5.08
งานออกแบบ	6.65	6.52
งานแกะสลัก	3.71	2.42
งานตัดเย็บ	41.58	56.20
งานเครื่องประดับ	5.18	5.63
งานถัก	16.29	14.66
สาขาอาชีพภาคบริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	**11.78**	**17.48**
งานนวดแผนไทย	13.08	3.57
งานแม่บ้าน	46.61	55.87
งานประกอบอาหาร	26.35	37.46
งานต้อนรับ	12.56	7.14
งานขาย	25.37	21.34
งานรักษาความปลอดภัย	10.67	5.60
งานดูแลผู้สูงอายุและเด็กปฐมวัย	0.78	1.05
สาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	**4.73**	**4.22**
การใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล	94.83	94.86
งานเขียนโปรแกรม	2.34	1.55
งานตัดต่อวีดีโอ	1.29	1.23
กราฟฟิคดีไซน์	2.46	1.18

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลปัญหาด้านแรงงาน

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 70.46 ของแรงงานนอกระบบที่สำรวจไม่มีปัญหาด้านแรงงาน สำหรับคนที่ตอบว่ามีปัญหาด้านแรงงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความคิดเห็นของแรงงานนอกระบบที่สำรวจ ร้อยละ 26.84 ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่องและไม่มีรายได้ที่มั่นคง

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ร้อยละ 72.97 ของแรงงานนอกระบบที่สำรวจไม่มีปัญหาด้านแรงงาน สำหรับคนที่ตอบว่ามีปัญหาด้านแรงงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความคิดเห็นของแรงงานนอกระบบที่สำรวจ ร้อยละ 22.76 ซึ่งมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่องและไม่มีรายได้ที่มั่นคง

ตารางที่ 32 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
ปัญหาด้านแรงงานของท่านในปัจจุบัน		
ไม่มีปัญหา	70.46	72.97
ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง	71.06	58.06
ขาดทักษะฝีมือทั่วไป	39.37	34.59
ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม	23.33	20.23
ปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ	13.51	15.55
ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน	11.40	12.36
ไม่รู้สิทธิด้านกฎหมาย	16.44	11.96
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	5.81	7.02
ค่าตอบแทน	31.63	35.88

ตารางที่ 33 ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

หน่วย : ร้อยละ

ประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่องและไม่มีรายได้ที่มั่นคง	2.22	7.97	30.99	31.98	26.84
	3.01	7.13	36.01	ะ 31.09	22.76
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิตามกฎหมายของแรงงานนอกระบบ	2.09	8.90	32.33	33.21	23.48
	2.38	7.94	36.70	32.28	20.25
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่ได้รับการคุ้มครอง และไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอย่าง ทัดเทียมแรงงานในระบบ	2.22	8.22	31.33	35.20	23.03
	3.15	7.30	35.58	31.86	22.11

โดยที่ 1=น้อยที่สุด, 2=น้อย, 3=ปานกลาง, 4=มาก, 5=มากที่สุด

**** บรรทัดบน คือ กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป**

**** บรรทัดล่าง คือ กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำ**

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ

<u>กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป</u> ส่วนใหญ่ร้อยละ 71.36 ไม่เคยใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน เมื่อถามถึงความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ พบว่า กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไปต้องการความช่วยเหลือด้านทุนในการประกอบอาชีพมากที่สุด ร้อยละ 88.76 และส่วนใหญ่ร้อยละ 42.65 ไม่ต้องการความช่วยเหลือในด้านการหางานทำในต่างประเทศ

<u>กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด</u> ส่วนใหญ่ร้อยละ 74.49 ไม่เคยใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน เมื่อถามถึงความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ พบว่า กลุ่มอาชีพเกษตรกรและประมงน้ำจืดต้องการความช่วยเหลือด้านการสนับสนุนอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด ร้อยละ 88.66 และส่วนใหญ่ร้อยละ 58.13 ไม่ต้องการความช่วยเหลือในด้านการหางานทำในต่างประเทศ

ตารางที่ 34 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมงน้ำจืด
หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานที่ท่านเคยใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่เคยใช้บริการ	71.36	74.49
สำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน	53.17	52.96
สำนักงานจัดหางานจังหวัด/ศูนย์ข่าว	42.30	19.57
สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด/ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน	20.81	10.43
สำนักงานประกันสังคมจังหวัด/ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน	33.15	24.66
สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด	22.19	24.15

ตารางที่ 35 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

หน่วย : ร้อยละ

ความช่วยเหลือจากภาครัฐ	ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	ต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ				
			1	2	3	4	5
ต้องการหางานทำในประเทศ	22.76	77.24	2.59	5.27	20.08	21.36	27.94
	39.23	60.77	3.88	5.17	19.59	15.28	16.85
ต้องการหางานทำในต่างประเทศ	42.65	57.35	7.85	7.18	16.44	15.46	10.44
	58.13	41.87	8.86	6.63	13.60	8.75	4.03
ต้องการอาชีพเสริม	16.38	83.62	1.96	6.24	26.81	28.05	20.56
	21.49	78.51	2.53	6.55	28.55	23.07	17.80
ต้องการพัฒนาฝีมือทั่วไป	17.08	82.92	2.13	6.28	25.75	30.50	18.26
	22.53	77.47	3.04	7.32	29.67	23.22	14.21
ต้องการพัฒนาทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม	18.95	81.05	2.99	6.98	25.89	28.75	16.44
	25.75	74.25	3.93	7.39	30.12	21.07	11.74
ต้องการการรวมกลุ่มอาชีพ	18.74	81.26	2.77	8.23	25.09	27.71	17.46
	24.31	75.69	3.28	8.11	29.59	21.35	13.37
ต้องความคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน	16.99	83.01	2.20	6.82	27.62	26.47	19.90
	23.26	76.74	2.90	6.76	30.92	21.50	14.66
ต้องการความรู้ด้านกฎหมาย	17.92	82.08	2.57	7.61	27.70	25.80	18.40
	24.04	75.96	3.25	7.89	30.97	21.03	12.82
แก้ไขสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน	18.14	81.86	2.64	7.57	26.14	27.18	18.33
	25.22	74.78	3.56	7.41	30.95	20.88	11.96

ความช่วยเหลือจากภาครัฐ	ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	ต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ				
			1	2	3	4	5
ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม	13.15	86.85	1.66	5.43	21.04	27.19	31.52
	19.86	80.14	2.09	4.69	26.32	24.80	22.23
ให้ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน	15.47	84.53	1.90	6.03	26.09	29.18	21.33
	21.34	78.66	2.68	6.60	29.76	23.97	15.64
ทุนในการประกอบอาชีพ	11.24	88.76	1.37	4.18	20.32	27.38	35.51
	13.96	86.04	1.47	4.06	22.49	25.37	32.65
ความต่อเนื่องในการทำงาน	12.67	87.33	1.38	4.15	20.44	27.87	33.49
	16.69	83.31	1.93	4.45	24.37	25.25	27.32
สนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม	14.04	85.96	1.67	4.25	20.32	26.80	32.92
	11.34	88.66	1.21	3.31	19.95	24.09	40.10

โดยที่ 1=น้อยที่สุด, 2=น้อย, 3=ปานกลาง, 4=มาก, 5=มากที่สุด

**** บรรทัดบน คือ กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป**

**** บรรทัดล่าง คือ กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำ**

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการมีสวัสดิการและปัจจัยด้านรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

<u>ภาพรวม</u> แรงงานนอกระบบที่สำรวจ ทั้งที่ได้รับสวัสดิการและไม่ได้รับสวัสดิการล้วนมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ดังตารางที่ 36 พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายน้อยกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 37.92 และร้อยละ 62.08 ตามลำดับ) และในกลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายน้อยกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกัน (ร้อยละ 24.09 และ 75.91 ตามลำดับ)

<u>กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป</u> พบว่า กลุ่มแรงงานที่ได้รับสวัสดิการมีจำนวนแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายน้อยกว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย เช่นเดียวกับกลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการที่มีจำนวนแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายน้อยกว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกัน

กลุ่มแรงงานเกษตรกร/ประมงน้ำจืด พบว่า กลุ่มแรงงานที่ได้รับสวัสดิการมีจำนวนแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมากกว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในสัดส่วนที่แตกต่างกันมาก และเมื่อพิจารณากลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการพบว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมากกว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในสัดส่วนที่แตกต่างกันมากเช่นเดียวกัน

ในทางกลับกัน พบว่า กลุ่มอาชีพที่ได้รับสวัสดิการและมีรายได้เพียงพอ ได้แก่ กลุ่มอาชีพขายของเก่า กิจการภาคครอบครัว และทำงานในภาคบริการ สำหรับกลุ่มอาชีพที่ไม่ได้รับสวัสดิการและมีรายได้เพียงพอ ได้แก่ กลุ่มอาชีพทำงานในภาคบริการ

ตารางที่ 36 การวิเคราะห์กลุ่มอาชีพด้วยปัจจัยด้านการมีสวัสดิการและปัจจัยด้านรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

กลุ่มอาชีพ	ได้รับสวัสดิการ			ไม่ได้รับสวัสดิการ		
	รายได้เพียงพอ (1)	รายได้ไม่เพียงพอ (2)	ผลต่าง (1)-(2)	รายได้เพียงพอ (1)	รายได้ไม่เพียงพอ (2)	ผลต่าง (1)-(2)
ว่างงาน	38.21	61.79	-23.58	17.45	82.55	-65.10
ผู้รับงานไปทำที่บ้าน	42.81	57.19	-14.38	16.77	83.23	-66.46
ลูกจ้างทำงานบ้าน	43.46	56.54	-13.08	24.82	75.18	-50.36
แรงงานรับจ้างทั่วไป	**32.99**	**67.01**	**-34.02**	**19.70**	**80.30**	**-60.60**
แรงงานรับจ้างทำการเกษตรตามฤดูกาล	27.60	72.40	-44.80	14.25	85.75	-71.50
แรงงานประมงพื้นบ้าน	41.72	58.28	-16.56	15.79	84.21	-68.42
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	**37.79**	**62.21**	**-24.42**	**20.04**	**75.96**	**-55.92**
พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่/แผงลอย	40.02	59.98	-19.96	19.35	80.65	-61.30
คนขับรถรับจ้าง	37.06	62.94	-25.88	30.32	69.68	-39.36
เจ้าของกิจการขนาดเล็ก/กิจการของครอบครัว	44.04	55.96	-11.92	42.71	57.29	-14.58
ขายของเก่า	57.34	42.66	14.68	6.06	93.94	-87.88
ฟรีแลนซ์/อิสระ/ขายของออนไลน์	44.94	55.06	-10.12	30.73	69.27	-38.54
ทำงานในภาคบริการ	51.23	48.77	2.46	55.89	44.11	11.78
กิจการภาคครอบครัว	52.50	47.50	5.00	36.32	63.68	-27.36
ลูกจ้างทั่วไป	36.04	63.96	-27.92	27.67	72.33	-44.66
อื่น ๆ	47.16	52.84	-5.68	36.18	63.82	-27.64
ภาพรวม	**37.92**	**62.08**	**-24.16**	**24.09**	**75.91**	**-51.82**

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพ

จากการประมวลผลข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบ พบว่า แรงงานนอกระบบมีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานโดยเฉลี่ยในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.94 และมีความพร้อมและศักยภาพเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการใช้ภาษาไทยในระดับ “พร้อมมาก” ที่คะแนนเฉลี่ย 4.49 ความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ด้านการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ และด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.70, 2.48 และ 2.11 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบตามกลุ่มอาชีพ พบว่า กลุ่มอาชีพที่มีความพร้อมและศักยภาพมากที่สุด คือ ทำงานในภาคบริการ (3.66) รองลงมา คือ กลุ่มอาชีพฟรีแลนซ์/อิสระ/ขายของออนไลน์ (3.57) ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีศักยภาพและความพร้อม โดยเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กลุ่มอาชีพขายของเก่า (2.65)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มอาชีพ โดยพิจารณาจากจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในกลุ่มอาชีพแต่ละกลุ่มอาชีพมากที่สุด คือ กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป พบว่า มีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานโดยเฉลี่ยในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.92 และมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้ภาษาไทยในระดับ “พร้อมมาก” ที่คะแนนเฉลี่ย 4.43 ความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ด้านการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ และด้านการใช้ภาษาต่างประเทศในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.65, 2.46 และ 2.13 ตามลำดับ

รองลงมาได้แก่ กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด พบว่า มีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานโดยเฉลี่ยในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.68 และมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้ภาษาไทยในระดับ “พร้อมมาก” ที่คะแนนเฉลี่ย 4.45 ความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ด้านการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ และด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.38, 2.13 และ 1.77 ตามลำดับ

ตารางที่ 37 ผลการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบและวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพ

อาชีพหลัก	ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี (ภาษาไทย)	ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี	ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ได้อย่างดี	ระดับความคิดเห็น
ว่างงาน	4.34	2.27	2.67	2.57	2.96
ผู้รับงานไปทำที่บ้าน	4.47	2.08	2.52	2.49	2.89
ลูกจ้างทำงานบ้าน	4.48	2.18	2.70	2.49	2.96
แรงงานรับจ้างทั่วไป	**4.43**	**2.13**	**2.65**	**2.46**	**2.92**
แรงงานรับจ้างทำการเกษตรตามฤดูกาล	4.58	2.00	2.49	2.35	2.85
แรงงานประมงพื้นบ้าน	4.43	1.98	2.40	2.20	2.75
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	**4.45**	**1.77**	**2.38**	**2.13**	**2.68**
พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่/แผงลอย	4.51	1.99	2.77	2.54	2.95
คนขับรถรับจ้าง	4.67	2.12	2.97	2.68	3.11
เจ้าของกิจการขนาดเล็ก/กิจการของครอบครัว	4.80	2.36	3.21	2.93	3.32
ขายของเก่า	4.24	1.85	2.37	2.14	2.65
ฟรีแลนซ์/อิสระ/ขายของออนไลน์	4.97	252	3.56	3.23	3.57
ทำงานในภาคบริการ	4.82	2.85	3.56	3.40	3.66
กิจการภาคครอบครัว	4.60	2.35	2.98	2.75	3.17

อาชีพหลัก	ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี (ภาษาไทย)	ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี	ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ได้อย่างดี	ระดับความคิดเห็น
ลูกจ้างทั่วไป	4.51	2.50	3.16	2.92	3.27
อื่น ๆ	4.71	2.33	2.94	2.60	3.14
รวม	**4.49**	**2.11**	**2.70**	**2.48**	**2.94**

โดยที่คะแนนระดับความคิดเห็นเฉลี่ยรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าอยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง **3.34 – 5.00** หมายถึง แรงงานนอกระบบมีความ**พร้อมมาก** ช่วงคะแนนระหว่าง **1.67 – 3.33** หมายถึง แรงงานนอกระบบมีความ**พร้อมปานกลาง** ช่วงคะแนนระหว่าง **1.00 – 1.66** หมายถึง แรงงานนอระบบมีความ**พร้อมน้อย**

5. ผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบโดยรวมของทั้ง 8 ด้านเท่ากับ 54.07 โดยแรงงานนอกระบบให้น้ำหนักกับคุณภาพชีวิตด้านการทำงานมากที่สุด (ร้อยละ 24.76) รองลงมาคือด้านสังคม (ร้อยละ 14.21) และด้านความปลอดภัย (ร้อยละ 12.86) ตามลำดับ และให้น้ำหนักด้านความพร้อมและศักยภาพต่ำที่สุด (ร้อยละ 7.87) ทั้งนี้ ให้คะแนนด้านความพร้อมและศักยภาพมากที่สุด (57.76 คะแนน) รองลงมา คือ ด้านสภาพแวดล้อม (57.15 คะแนน) ด้านสุขภาพ (56.81 คะแนน) ด้านเศรษฐกิจ (56.70 คะแนน) ด้านอื่น ๆ (56.58 คะแนน) ด้านสังคม (55.42 คะแนน) ด้านความปลอดภัย (55.29 คะแนน) และให้คะแนนด้านการทำงานต่ำที่สุด (55.18 คะแนน) ตามลำดับ

ตารางที่ 38 ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

ด้าน	น้ำหนัก	คะแนน
ด้านเศรษฐกิจ	9.15	56.70
ด้านสังคม	14.21	55.42
ด้านสุขภาพ	10.24	56.81
ด้านความปลอดภัย	12.86	55.29
ด้านสภาพแวดล้อม	9.65	57.15
ด้านการทำงาน	24.76	55.18
ด้านความพร้อมและศักยภาพ	7.87	57.76
ด้านอื่น ๆ	11.31	56.58
รวม 8 ด้าน	**54.07**	

ภาคผนวก

โครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบและสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

หลักการและเหตุผล

แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตและเป็นทุนมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจในทุกระดับทั้งระดับส่วนย่อย (Micro) ระดับมหภาค (Macro) ของประเทศ กล่าวคือ หากแรงงานในภาคการผลิตต่าง ๆ ของประเทศมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและศักยภาพสูงจะส่งผลให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการผลิตมีการพัฒนาในระดับสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ จากการสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ในจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้น 37.5 ล้านคน เป็นแรงงานนอกระบบหรือผู้มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครองหรือไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน จำนวน 20.4 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 54.3 และที่เหลือเป็นแรงงานในระบบ 17.1 ล้านคน หรือร้อยละ 45.7 จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า แรงงานไทยส่วนใหญ่ของประเทศเป็นแรงงานนอกระบบ ที่ไม่ได้รับความคุ้มครองสวัสดิการด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านสุขภาพและความมั่นคงในชีวิต ส่งผลให้คุณภาพชีวิตและประสิทธิภาพการทำงานของแรงงานนอกระบบยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร

รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญและปัญหาของแรงงานนอกระบบโดยกำหนดกรอบแนวทางการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการร่วมกันผ่านยุทธศาสตร์ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ในประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ในประเด็นยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำของสังคม ซึ่งเป็นหนึ่งในกรอบการขับเคลื่อนประเทศโดยความสำคัญกับการสร้างโอกาสอาชีพ และการมีรายได้ในทุกระดับอย่างมีมาตรฐาน ตลอดจนการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของสังคมภาครัฐ การขยายความคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการ

กระทรวงแรงงานในฐานะหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่บริหารจัดการและคุ้มครองแรงงานทั้งแรงงานในระบบและนอกระบบได้จัดทำแผนแม่บทพัฒนาแรงงานไทยระยะ 5 ปี (2560 – 2564) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานในยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและเสริมสร้างความมั่นคง หลักประกันในการทำงานและมีคุณภาพชีวิตที่ดี การส่งเสริมพัฒนาและคุ้มครองแรงงานนอกระบบอย่างยั่งยืน ตลอดจนการจัดทำฐานข้อมูลแรงงานนอกระบบให้มีความเป็นปัจจุบันและสามารถเข้าถึงแรงงานนอกระบบรายบุคคลได้อย่างถูกต้องและสะดวกในการใช้งาน โดยมีเป้าประสงค์เพื่อขยายโอกาสแรงงานนอกระบบในการเข้าถึงบริการของรัฐ รวมไปถึงการได้รับความคุ้มครองแรงงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ดังนั้นการจัดเก็บและสำรวจข้อมูลรายบุคคลของแรงงานนอกระบบรวมถึงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ เพื่อประกอบการจัดทำแผนและมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบจึงเป็นภารกิจสำคัญในลำดับต้น ๆ ที่กระทรวงแรงงานเร่งดำเนินการ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 กระทรวงแรงงานได้สำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายให้สำนักงานแรงงานจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด สำรวจแรงงานนอกระบบให้ได้จำนวนร้อยละ 1 ของจำนวนแรงงานนอกระบบทั้งหมดตามข้อมูลการสำรวจแรงงานนอกระบบในปี 2559 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยจำแนกตามพื้นที่รายจังหวัด และดำเนินการต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กำหนดเป้าหมายการสำรวจให้ได้ร้อยละ 1 และร้อยละ 2 ตามลำดับ และพร้อมกันนี้กระทรวงแรงงานได้จ้างที่ปรึกษา ปฏิบัติงานตามโครงการสำรวจแรงงานนอกระบบรายทะเบียนเพื่อจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ดำเนินการสำรวจในพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี นครปฐม นนทบุรี สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา

และสมุทรสาคร เป้าหมายรวมทั้งสิ้น 114,400 คน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดำเนินการสำรวจในพื้นที่ 18 จังหวัด ได้แก่ ตราด สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ระยอง ชลบุรี กาญจนบุรี ตาก เชียงราย เชียงใหม่ มุกดาหาร นครพนม นครราชสีมา อุบลราชธานี ขอนแก่น หนองคาย สงขลา นราธิวาส และนครศรีธรรมราช โดยจำนวนเป้าหมายในการสำรวจทั้งสิ้นต้องไม่น้อยกว่า 130,000 คน และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กระทรวงแรงงานได้จัดทำโครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ซึ่งมอบหมายให้สำนักงานแรงงานจังหวัด 76 จังหวัด สำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบในพื้นที่ซึ่งมีเป้าหมายร้อยละ 1 ตามข้อมูลการสำรวจแรงงานนอกระบบของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2562 และบันทึกข้อมูลแรงงานนอกระบบที่สำรวจได้ในฐานข้อมูลแรงงานนอกระบบ เป้าหมายรวมทั้งสิ้น 189,656 คน ทั้งนี้ ข้อมูลแรงงานนอกระบบที่จัดเก็บได้ของโครงการนี้จะนำไปจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบประกอบการวางแผนให้ความช่วยเหลือซึ่งเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม และสภาพพื้นที่ของแต่ละจังหวัด

และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กระทรวงแรงงานจึงยังคงดำเนินการ “โครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ” โดยกำหนดเป้าหมายการสำรวจและบันทึกข้อมูลตามข้อมูลการสำรวจแรงงานนอกระบบปี 2562 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รวมทั้งสิ้น 189,656 คน เพื่อสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบรายทะเบียนให้กระทรวงแรงงานมีข้อมูลแรงงานนอกระบบที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และมีข้อมูลที่นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิเคราะห์ข้อมูลแรงงานนอกระบบสอดคล้องตามบริบทแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้เพื่อบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รองรับการใช้ข้อมูลทั้งบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สานต่อนโยบายรัฐบาล เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสำรวจและจัดเก็บข้อมูลรายทะเบียนของแรงงานนอกระบบ อาทิ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ชื่อ-สกุล การศึกษา รายได้ อาชีพ สภาพร่างกาย ระดับความสามารถด้านต่าง ๆ ความต้องการช่วยเหลือ เป็นต้น

๒. เพื่อนำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตประกอบการกำหนดมาตรการ แผน และนโยบายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

๓. เพื่อจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ สำหรับวัดการดำรงชีวิตที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ในแต่ละพื้นที่จังหวัด

ขอบเขตของการดำเนินงาน

ขอบเขตการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ครอบคลุมพื้นที่ 76 จังหวัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. กระทรวงแรงงานมีตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ เพื่อวัดการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม และสภาพพื้นที่

2. กระทรวงแรงงานสามารถนำตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบมาใช้ในการวางแผนกำหนดแนวทางการพัฒนาแรงงานนอกระบบในแต่ละพื้นที่

3. กระทรวงแรงงานมีข้อมูลแรงงานนอกระบบรายทะเบียนเพื่อใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย และการวางแผนการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ รวมทั้งสามารถบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการสืบค้นข้อมูลแรงงานนอกระบบ สำหรับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง

วิธีการศึกษา

ดำเนินการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลรายทะเบียนของแรงงานนอกระบบ และคำนวณหาตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในภาพรวมทั่วประเทศ โดยสำนักงานแรงงานจังหวัดทุกจังหวัดดำเนินการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลแรงงานนอกระบบรายทะเบียน โดยบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลแรงงานนอกระบบ ระยะเวลาดำเนินการระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2563 – 31 สิงหาคม 2564 โดยกำหนดระยะเวลาสำหรับการสำรวจและบันทึกข้อมูลออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้ ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 31 มีนาคม 2564 และช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 เมษายน – 31 พฤษภาคม 2564 ขนาดตัวอย่างแต่ละจังหวัดได้กระจายตามสัดส่วนแรงงานนอกระบบจากการสำรวจแรงงานนอกระบบของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจอาศัยแบบสำรวจที่ดำเนินการโดยสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ได้จัดทำโครงการจัดดำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ภายใต้กรอบแนวคิดในการศึกษาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบที่ครอบคลุม 8 มิติ ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสังคม 3) ด้านสุขภาพ 4) ด้านความปลอดภัย 5) ด้านสภาพแวดล้อม 6) ด้านการทำงาน 7) ด้านอื่น ๆ และ 8) ด้านความพร้อมและศักยภาพ โดยมีประเด็นในการสำรวจ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงาน และข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ

ขนาดตัวอย่าง และผลการจัดเก็บรายจังหวัด

ลำดับที่	จังหวัด	เป้าหมาย	ผลการจัดเก็บข้อมูล	ร้อยละที่จัดเก็บได้รายจังหวัด	ร้อยละที่จัดเก็บได้ในภาพรวม
1	ชัยนาท	1,071	1,073	100.19	0.56
2	พระนครศรีอยุธยา	1,477	1,483	100.41	0.78
3	ลพบุรี	2,717	2,725	100.29	1.42
4	สระบุรี	1,313	1,393	106.09	0.73
5	สิงห์บุรี	593	600	101.18	0.31
6	อ่างทอง	749	750	100.13	0.39
7	นนทบุรี	2,759	2,801	101.52	1.46
8	ปทุมธานี	3,081	3,084	100.10	1.61
9	นครปฐม	2,644	2,652	100.30	1.39
10	สมุทรปราการ	2,797	2,813	100.57	1.47
11	กาญจนบุรี	2,910	2,910	100.00	1.52
12	ราชบุรี	2,201	2,214	100.59	1.16
13	สุพรรณบุรี	3,393	3,398	100.15	1.78
14	ประจวบคีรีขันธ์	1,343	1,345	100.15	0.70
15	เพชรบุรี	1,386	1,387	100.07	0.72
16	สมุทรสาคร	1,882	1,896	100.74	0.99
17	สมุทรสงคราม	585	585	100.00	0.31
18	ชุมพร	1,957	1,962	100.26	1.03

ลำดับที่	จังหวัด	เป้าหมาย	ผลการจัดเก็บข้อมูล	ร้อยละที่จัดเก็บได้รายจังหวัด	ร้อยละที่จัดเก็บได้ในภาพรวม
19	นครศรีธรรมราช	5,332	5,347	100.28	2.79
20	พัทลุง	1,961	1,976	100.76	1.03
21	สุราษฎร์ธานี	3,342	3,355	100.39	1.75
22	สงขลา	4,392	4,392	100.00	2.30
23	กระบี่	1,271	1,305	102.68	0.68
24	ตรัง	1,959	1,961	100.10	1.02
25	พังงา	763	766	100.39	0.40
26	ภูเก็ต	1,009	1,196	118.53	0.63
27	ระนอง	664	664	100.00	0.35
28	สตูล	808	828	102.48	0.43
29	นราธิวาส	1,324	1,324	100.00	0.69
30	ปัตตานี	1,955	2,043	104.50	1.07
31	ยะลา	1,684	1,730	102.73	0.90
32	ฉะเชิงเทรา	1,797	1,834	102.06	0.96
33	ชลบุรี	3,196	3,200	100.13	1.67
34	ระยอง	2,266	2,368	104.50	1.24
35	จันทบุรี	2,261	2,289	101.24	1.20
36	ตราด	915	1,001	109.40	0.52
37	นครนายก	864	883	102.20	0.46
38	ปราจีนบุรี	1,435	1,450	101.05	0.76
39	สระแก้ว	2,054	2,054	100.00	1.07
40	บึงกาฬ	1,468	1,471	100.20	0.77
41	เลย	2,544	2,661	104.60	1.39
42	หนองคาย	1,492	1,492	100.00	0.78
43	หนองบัวลำภู	1,662	1,678	100.96	0.88
44	อุดรธานี	4,569	4,569	100.00	2.39
45	นครพนม	2,099	2,100	100.05	1.10
46	มุกดาหาร	1,661	1,700	102.35	0.89
47	สกลนคร	3,493	3,608	103.29	1.89
48	กาฬสินธุ์	3,459	3,463	100.12	1.81
49	ขอนแก่น	6,216	6,216	100.00	3.25
50	มหาสารคาม	3,169	3,184	100.47	1.66
51	ร้อยเอ็ด	4,166	4,200	100.82	2.20
52	ชัยภูมิ	3,795	3,800	100.13	1.99
53	นครราชสีมา	6,612	6,615	100.05	3.46
54	บุรีรัมย์	4,802	4,850	101.00	2.53
55	สุรินทร์	3,706	3,706	100.00	1.94
56	ยโสธร	2,552	2,552	100.00	1.33
57	ศรีสะเกษ	4,628	4,633	100.11	2.42
58	อำนาจเจริญ	1,160	1,160	100.00	0.61

ลำดับที่	จังหวัด	เป้าหมาย	ผลการจัดเก็บข้อมูล	ร้อยละที่จัดเก็บได้รายจังหวัด	ร้อยละที่จัดเก็บได้ในภาพรวม
59	อุบลราชธานี	7,675	7,675	100.00	4.01
60	เชียงใหม่	6,306	6,349	100.68	3.32
61	แม่ฮ่องสอน	836	837	100.12	0.44
62	ลำปาง	2,500	2,534	101.36	1.32
63	ลำพูน	1,537	1,653	107.55	0.86
64	เชียงราย	4,732	4,734	100.04	2.47
65	น่าน	1,866	1,866	100.00	0.98
66	พะเยา	1,631	1,631	100.00	0.85
67	แพร่	1,493	1,502	100.60	0.79
68	ตาก	1,636	1,641	100.31	0.86
69	พิษณุโลก	2,824	2,824	100.00	1.48
70	เพชรบูรณ์	3,476	3,476	100.00	1.82
71	สุโขทัย	2,400	2,402	100.08	1.26
72	อุตรดิตถ์	1,526	1,626	106.55	0.85
73	กำแพงเพชร	2,933	2,933	100.00	1.53
74	นครสวรรค์	3,687	3,710	100.62	1.94
75	พิจิตร	2,100	2,100	100.00	1.10
76	อุทัยธานี	1,135	1,135	100.00	0.59
รวมทั้งสิ้น		189,656	191,323	100.88	100.00

นิยามคำศัพท์

สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและจำแนกแรงงานนอกระบบตามลักษณะของอาชีพเป็น 13 กลุ่ม และผู้ว่างงาน ดังนี้

ว่างงาน หมายถึง บุคคลซึ่งมีความพร้อม มีความสามารถ และมีความเต็มใจที่จะทำงาน แต่ในช่วงเวลาที่ทำการสัมภาษณ์ไม่มีงานทำ

1. ผู้รับงานไปทำที่บ้าน หมายถึง บุคคลซึ่งรับงานจากเจ้าของงานหรือผู้ซึ่งรับมอบงานจากเจ้าของงานไปผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม หรือแปรรูปสิ่งของตามที่ได้ตกลงในบ้านของตนเอง หรือสถานที่ ที่ไม่ใช่สถานประกอบกิจการของเจ้าของงานหรือผู้ซึ่งรับมอบงานจากเจ้าของเพื่อรับค่าจ้าง

2. ลูกจ้างทำงานบ้าน หมายถึง บุคคลที่ทำงานงานที่บ้าน เช่น ทำความสะอาดบ้าน ล้างจาน ซักรีด เสื้อผ้า เป็นต้น ทั้งนี้ หากบุคคลดังกล่าวนอกจากทำงานที่บ้านและทำงานให้นายจ้างในสถานที่อื่นด้วย เช่น ร้านอาหาร ร้านขายก๋วยเตี๋ยว หรือร้านขายของชำ ไม่ถือว่าบุคคลดังกล่าวประกอบ อาชีพเป็นคนรับใช้ในบ้าน

3. แรงงานรับจ้างทั่วไป หมายถึง บุคคลซึ่งรับงานจากเจ้าของงานหรือนายจ้างโดยออกแรงเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนและรายได้

4. แรงงานรับจ้างทำการเกษตรตามฤดูกาล หมายถึง บุคคลซึ่งถูกจ้างให้ทำงานในภาคการเกษตร เช่น การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การป่าไม้ ภายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ

5. แรงงานประมงพื้นบ้าน หมายถึง บุคคลซึ่งถูกจ้างให้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการประมง เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ประมงน้ำจืด เป็นต้น ทั้งนี้ แรงงานประมงพื้นบ้านจะไม่รวมถึงแรงงานประมงชายฝั่งทะเลและแรงงานประมงทะเลน้ำลึก

6. เกษตรกร/ประมงน้ำจืด หมายถึง บุคคลผู้เป็นเจ้าของกิจการในภาคการเกษตร เช่น การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การป่าไม้ รวมถึงบุคคลผู้เป็นเจ้าของกิจการในภาคการประมง เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และประมงน้ำจืด เป็นต้น

7. พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่/แผงลอย หมายถึง บุคคลซึ่งประกอบกิจกรรมทางธุรกิจและการค้าสินค้า หรือบริการประเภทใดก็ตามซึ่งใช้ถนนสาธารณะหรือที่สาธารณะ โดยเฉพาะผู้ประกอบอาชีพขาย สินค้าหรือบริการทางเท้า หรือเร่ขายตามถนนสาธารณะ

8. คนขับรถรับจ้าง หมายถึง บุคคลซึ่งมีอาชีพบังคับควบคุมยานพาหนะให้เคลื่อนที่ไป

9. เจ้าของกิจการขนาดเล็ก หมายถึง บุคคลที่ประกอบกิจการและทำทุกอย่างด้วยตนเอง โดยอาจมีลูกจ้างหรือคนในครอบครัวมาช่วยเหลือบ้างเป็นคราว ๆ ไป

10. ขายของเก่า หมายถึง บุคคลที่เสนอขาย แลกเปลี่ยน หรือจำหน่าย ทรัพย์ที่ใช้แล้ว เช่น เพชร พลอย รถยนต์ รถสาธารณะ รถจักรยานยนต์ ขวด เศษเหล็ก กระดาษ และรวมถึงของโบราณด้วย

11. ฟรีแลนซ์/อิสระ/ขายของออนไลน์ หมายถึง บุคคลที่ประกอบกิจการหรือธุรกิจส่วนตัว โดยเจ้าของกิจการจะเป็นผู้ประกอบการเองทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นรูปแบบของกำไรจากลูกค้า ไม่ใช่เงินเดือน

12. ทำงานในภาคบริการ หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพการให้บริการในธุรกิจต่าง ๆ เช่น บริการขนส่ง บริการทางการเงิน เป็นต้น

13. ลูกจ้างทั่วไป หมายถึง บุคคลซึ่งรับงานจากเจ้าของงานหรือนายจ้างเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตรและประมง โดยรับค่าตอบแทนแบบรายชั่วโมง รายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน หรือทำงานภายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ

โครงการจัดทำดัชนีวัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ หน้า ๑

คำชี้แจง คณะผู้สำรวจขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อผลประโยชน์ในการจัดทำการศึกษาครั้งนี้ ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถาม **ถือว่าเป็นความลับทางราชการ ไม่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในทางธุรกิจ ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น**

รหัสชุดข้อมูล □-□-□□□□
จังหวัด เขต เลขที่แบบสอบถาม

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความในช่องว่างและทำเครื่องหมาย✓ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

๑.๑ ชื่อ-นามสกุล .....

๑.๒ เลขประจำตัวประชาชน □–□□□□–□□□□□–□□–□

(ใช้เพื่อยืนยันตัวตนกับกรมการปกครองถือว่าเป็นความลับทางราชการ ไม่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในทางธุรกิจ ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น)

๑.๓ เบอร์โทรศัพท์ .....

๑.๔ ภูมิลำเนา ..... (โปรดระบุจังหวัด)

๑.๕ **ที่อยู่ปัจจุบัน/ที่ติดต่อได้** บ้านเลขที่.....หมู่ที่/หมู่บ้าน.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

๑.๖ เพศ ☐ ๑) ชาย ☐ ๒) หญิง

๑.๗ สถานภาพ ☐ ๑) โสด ☐ ๒) สมรส ☐ ๓) หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่

๑.๘ สถานะด้านอายุและวันเดือนปีเกิด

๑.๘.๑ อายุ.....ปี ๑.๘.๒ วันเดือนปีเกิด (วัน/เดือน/ปีพ.ศ.) .....

๑.๙ วุฒิการศึกษาสูงสุด (ที่สำเร็จการศึกษา)

☐ ๑) ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ☐ ๒) มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

☐ ๓) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า ☐ ๔) อนุปริญญา/ปวส.

☐ ๕) ปริญญาตรี ☐ ๖) สูงกว่าปริญญาตรี

☐ ๗) กำลังศึกษา ระดับ/ชั้นปี.....โรงเรียน/สถาบัน/มหาวิทยาลัย.....

๑.๑๐ การประกอบอาชีพ

๑.๑๐.๑ อาชีพหลัก (อาชีพที่มีรายได้สูงที่สุด)

☐ ๑) ว่างงาน ☐ ๒) ผู้รับงานไปทำที่บ้าน ☐ ๓) ลูกจ้างทำงานบ้าน

☐ ๔) แรงงานรับจ้างทั่วไป ☐ ๕) แรงงานรับจ้างทำการเกษตรตามฤดูกาล ☐ ๖) แรงงานประมงพื้นบ้าน

☐ ๗) เกษตรกร/ประมงน้ำจืด ☐ ๘) พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่/แผงลอย ☐ ๙) คนขับรถรับจ้าง

☐ ๑๐) เจ้าของกิจการขนาดเล็ก ☐ ๑๑) ขายของเก่า ☐ ๑๒) ฟรีแลนซ์/อิสระ

☐ ๑๓) ทำงานในภาคบริการ ☐ ๑๔) กิจการภาคครอบครัว ☐ ๑๕) ลูกจ้างทั่วไป

☐ ๑๖) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๑.๑๐.๒ ท่านมีอาชีพรองหรือไม่ (อาชีพที่มีรายได้อันดับที่ ๒)

☐ ๑) มี โปรดระบุ..... ☐ ๒) ไม่มี

๑.๑๐.๓ อาชีพในปัจจุบันท่านทำมานานเท่าใด.....(ปี/เดือน)

๑.๑๐.๔ ก่อนหน้าที่ท่านทำงานในปัจจุบันท่านเคยทำงาน/ประกอบอาชีพหรือไม่

☐ ๑) ไม่เคยทำงาน/ประกอบอาชีพมาก่อน (ข้ามไปข้อ ๑.๑๐.๖)

☐ ๒) เคย โปรดระบุอาชีพ

☐ ๒.๑) ข้าราชการ ☐ ๒.๒) พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ ๒.๓) พนักงานบริษัทเอกชน

☐ ๒.๔) พนักงานโรงงาน ☐ ๒.๕) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๑.๑๐.๕ เหตุผลที่ทำให้ท่านเปลี่ยนงาน

☐ ๑) เกษียณอายุ/อายุมาก ☐ ๒) ถูกเลิกจ้าง ☐ ๓) ต้องการอิสระ

☐ ๔) สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวย ☐ ๕) ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า ☐ ๖) มีปัญหาในที่ทำงาน

☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๑.๑๐.๖ ท่านอยากทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการหรือไม่

☐ ๑) อยาก เนื่องจาก

☐ ๑.๑) ต้องการสวัสดิการ ☐ ๑.๒) รายได้มั่นคง ☐ ๑.๓) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

☐ ๒) ไม่อยาก เนื่องจาก

☐ ๒.๑) ต้องการอิสระ ☐ ๒.๒) ไม่ต้องการจ่ายประกันสังคม

☐ ๒.๓) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๑.๑๐.๗ ท่านทำงานในฐานะอะไร

☐ ๑) นายจ้าง ☐ ๒) ลูกจ้าง ☐ ๓) ลูกจ้างทำงานหลายเจ้า

☐ ๔) การรวมกลุ่ม ☐ ๕) ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง

☐ ๖) ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ

ด้านเศรษฐกิจ

๒.๑ รายได้รวมโดยเฉลี่ยของท่านในปัจจุบัน (รวมรายรับทุกช่องทาง).....บาท/เดือน

๒.๒ จำนวนคนที่ร่วมใช้จ่ายจากรายได้ของท่าน (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม) ..... คน

๒.๓ โดยเฉลี่ยรายได้รวมของท่านเพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่ ☐ ๑) เพียงพอ ☐ ๒) ไม่เพียงพอ

๒.๔ ท่านมีภาระหนี้สินหรือไม่ ☐ ๑) มี ☐ ๒) ไม่มี (ข้ามไปข้อ ๒.๖)

๒.๕ ภาระหนี้สินส่วนใหญ่ของท่านมาจาก ☐ ๑) ในระบบ ☐ ๒) นอกระบบ

๒.๖ รายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว) ที่ได้รับประมาณ.....บาท/เดือน

๒.๗ งานที่ท่านทำอยู่ได้รับค่าตอบแทนในประเภท

☐ ๑) รายชั่วโมง ☐ ๒) รายวัน ☐ ๓) รายสัปดาห์

☐ ๔) รายเดือน ☐ ๕) รายงวด/รายครั้ง ☐ ๖) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๒.๘ รายได้จากการทำงานที่ท่านได้รับมีความคุ้มค่าต่องานที่ท่านทำหรือไม่

☐ ๑) คุ้มค่า

☐ ๒) ไม่คุ้มค่า เนื่องจาก ☐ ๒.๑) ทำงานหนักเกินไป ☐ ๒.๒) กำไรน้อย/รายได้น้อย

☐ ๒.๓) รบกวนเวลาส่วนตัวมากเกินไป ☐ ๒.๔) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๒.๙ เป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวันของท่านคือ

☐ ๑) ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย

☐ ๒) ตั้งเป้าหมาย สำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายหรือไม่ ☐ ๒.๑) สำเร็จ ☐ ๒.๒) ไม่สำเร็จ เนื่องจาก.....

<u>ด้านสังคม</u>

๒.๑๐ สภาพความเป็นอยู่

☐ ๑) มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ ☐ ๒) มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง แต่อยู่ระหว่างผ่อนชำระ

☐ ๓) อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ☐ ๔) อาศัยอยู่กับผู้อื่น (เช่น เพื่อน คนรู้จัก เป็นต้น)

☐ ๕) อาศัยในบ้านพักที่หน่วยงานจัดให้ ☐ ๖) เช่าบ้าน/เช่าที่อยู่อาศัย

☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๒.๑๑ งานของท่านมีปัญหา ทะเลาะ ขัดแย้งบ้างหรือไม่

☐ ๑) ไม่มี ☐ ๒) มี.....ครั้ง / เรื่องอะไร

☐ ๒.๑) เรื่องงาน ☐ ๒.๒) เรื่องส่วนตัว ☐ ๒.๓) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

<u>ด้านสุขภาพ</u>

๒.๑๒ สภาพร่างกาย

☐ ๑) ปกติ (ข้ามไปข้อ ๒.๑๓)

☐ ๒) พิการ

๒.๑) ประเภทความพิการ ☐ ๑) การมองเห็น ☐ ๒) การได้ยิน

☐ ๓) การเคลื่อนไหว ☐ ๔) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๒.๒) มีบัตรประจำตัวคนพิการหรือไม่ ☐ ๑) มี เลขประจำตัวคนพิการ .....☐ ๒) ไม่มี

๒.๑๓ ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่ ☐ ๑) มี โปรดระบุ .....☐ ๒) ไม่มี

๒.๑๔ การทำงานของท่านทำให้มีปัญหาสุขภาพหรือไม่

☐ ๑) ไม่มี ☐ ๒) มี อย่างไร (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ๒.๑) เครียด ☐ ๒.๒) ปวดเมื่อย ☐ ๒.๓) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

<u>ด้านความปลอดภัย</u>

๒.๑๕ <u>ตั้งแต่เริ่มทำงานหลักที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบัน</u> ท่านได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงานจำนวนกี่ครั้ง

☐ ๑) ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน

☐ ๒) เคย แต่<u>ไม่ต้องพักรักษา</u>ตัวในโรงพยาบาล .....ครั้ง

☐ ๓) เคย และ<u>ต้องพักรักษา</u>ตัวในโรงพยาบาล .....ครั้ง

๒.๑๖ ในเวลางาน ท่านเคยประสบเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินบ้างหรือไม่

☐ ๑) ไม่เคยประสบเหตุการณ์ ☐ ๒) เคย.....ครั้ง เรื่องอะไร

☐ ๒.๑) ลักทรัพย์ ☐ ๒.๒) จี้/ปล้น ☐ ๒.๓) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ด้านสภาพแวดล้อม

๒.๑๗ ระยะทางจากที่พักไปยังที่ทำงานหลักของท่านประมาณ ..... กม.

๒.๑๘ ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อม โดยที่ ๑=น้อยที่สุด, ๒=น้อย, ๓=ปานกลาง, ๔=มาก, ๕=มากที่สุด

ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	๑	๒	๓	๔	๕
๑) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค					
๒) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอต่อความต้องการการใช้ไฟฟ้า					
๓) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศ อย่างเหมาะสม					
๔) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม					
๕) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่					
๖) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง					
๗) บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น					

ด้านการทำงาน

๒.๑๙ ปัญหาจากการประกอบอาชีพหลักของท่านในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ๑) ไม่มีปัญหา (ข้ามไปข้อ ๒.๒๐) ☐ ๒) ไม่ได้รับค่าตอบแทนตามที่ตกลงไว้ ☐ ๓) ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า

☐ ๔) ชั่วโมงการทำงานมากเกินไป ☐ ๕) ไม่สามารถหยุดงานได้ ☐ ๖) ไม่มีสวัสดิการ

☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๒.๒๐ ระยะเวลาที่ท่านทำงาน (รวมทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมทั้งหมด) โดยเฉลี่ย..... ชั่วโมง/วัน

ด้านอื่น ๆ

๒.๒๑ ใน ๒๔ ชั่วโมงของวันทำงาน ท่านแบ่งสัดส่วนระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัวและเวลาอื่น ๆ อย่างไร

☐ ๑) เวลางาน.....ชั่วโมง ☐ ๒) เวลาพักผ่อน/นอน.....ชั่วโมง

☐ ๓) เวลาส่วนตัว.....ชั่วโมง ☐ ๔) เวลาอื่น ๆ .....ชั่วโมง

๒.๒๒ ท่านมีเวลาพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำงาน (ตามที่ท่านแบ่งสัดส่วนไว้แล้ว)หรือไม่

☐ ๑) มี ☐ ๒) ไม่มี

๒.๒๓ งานที่ท่านทำ มีเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัว

☐ ๑) เหมาะสมเพียงพอ ☐ ๒) ไม่เหมาะสมไม่เพียงพอ

๒.๒๔ ท่านเคยโดนดูถูก/ไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงานหรือไม่

☐ ๑) ไม่เคย ☐ ๒) เคย.....ครั้ง จากใคร

☐ ๒.๑) หัวหน้า/นายจ้าง ☐ ๒.๒) ครอบครัว ☐ ๒.๓) เพื่อน

☐ ๒.๔) เพื่อนร่วมงาน ☐ ๒.๕) บุคคลทั่วไป ☐ ๒.๖) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๒.๒๕ อะไรคือความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตของท่าน

☐ ๑) ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย (ข้ามไปข้อ ๒.๒๗) ☐ ๒) รายได้เพิ่มขึ้น ☐ ๓) เป็นเจ้าของกิจการ

☐ ๔) ขยายกิจการ ☐ ๕) ได้รับการยอมรับ/ยกย่อง ☐ ๖) มีบ้าน/มีรถ

☐ ๗) หมดภาระหนี้สิน ☐ ๘) บุตรหลานสำเร็จการศึกษา ☐ ๙) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๒.๒๖ ท่านดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้แล้ว..... เปอร์เซ็น (%)

๒.๒๗ อะไรที่จะสะท้อนให้มีคุณภาพชีวิตในด้านแรงงานของท่านให้ดีขึ้นได้

☐ ๑) การมีสวัสดิการ ☐ ๒) รายได้มั่นคง ☐ ๓) เวลางานสมดุลกับเวลาพักผ่อน

☐ ๔) รายได้เพียงพอกับรายจ่าย ☐ ๕) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ ๓ การได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม

ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ

๓.๑ ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ที่ท่านได้รับ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ๑) ไม่ได้รับความคุ้มครอง ☐ ๒) ผู้ประกันตน ม.๓๙ ☐ ๓) ผู้ประกันตน ม.๔๐

☐ ๔) เบี้ยความพิการ ☐ ๕) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ☐ ๖) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

☐ ๗) เบี้ยสวัสดิการแห่งรัฐ

๓.๒ กองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ๑) ไม่ได้เป็นสมาชิก ☐ ๒) กองทุนหมู่บ้าน ☐ ๓) กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)

☐ ๔) กองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน ☐ ๕) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการด้วยตนเอง/รวมกลุ่มดำเนินการ

๓.๓ กองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ๑) ไม่ได้เป็นสมาชิก ☐ ๒) การทำประกันชีวิต

☐ ๓) กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ☐ ๔) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๓.๔ การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ๑) ไม่ได้เป็นสมาชิก ☐ ๒) OTOP ☐ ๓) วิสาหกิจชุมชน
☐ ๔) กลุ่มเกษตรกรปลูกพืช ☐ ๕) กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์ ☐ ๖) กลุ่มเกษตรกรทำประมงน้ำจืด
☐ ๗) กลุ่มเกษตรกรทำประมงทะเล ☐ ๘) กลุ่มเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ☐ ๙) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

<u>ส่วนที่ ๔</u> ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ

โดยที่ ๑=น้อยที่สุด, ๒=น้อย, ๓=ปานกลาง, ๔=มาก, ๕=มากที่สุด

ความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน	ไม่สามารถทำได้	ระดับความคิดเห็น				
		๑	๒	๓	๔	๕
๔.๑ ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาไทย)						
๔.๒ ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาต่างประเทศ)						
ในกรณีที่ท่านสามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองได้ ภาษาดังกล่าวคือ.....						
๔.๓ ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)						
๔.๔ ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชั่นเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)						

๔.๑ ท่านมีทักษะความพร้อม/ความชำนาญและศักยภาพในการทำงาน ในสาขาอาชีพใดบ้าง

☐ ๑) สาขาอาชีพช่าง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ๑) งานไม้ ☐ ๒) งานปูน ☐ ๓) งานอะลูมิเนียม ☐ ๔) งานหล่อ/งานแม่พิมพ์
☐ ๕) งานซ่อม ☐ ๖) งานสี ☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

☐ ๒) สาขาอาชีพไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ๑) งานไฟฟ้า ☐ ๒) งานดูแลระบบคอมพิวเตอร์
☐ ๓) งานซ่อมบำรุงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ☐ ๔) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

☐ ๓) สาขาอาชีพศิลปะ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ๑) งานวาดภาพ ☐ ๒) งานปั้น ☐ ๓) งานออกแบบ ☐ ๔) งานแกะสลัก
☐ ๕) งานตัดเย็บ ☐ ๖) งานเครื่องประดับ ☐ ๗) งานถัก ☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

☐ ๔) สาขาอาชีพภาคบริการ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ๑) งานนวดแผนไทย ☐ ๒) งานแม่บ้าน ☐ ๓) งานประกอบอาหาร
☐ ๔) งานต้อนรับ ☐ ๕) งานขาย ☐ ๖) งานรักษาความปลอดภัย
☐ ๗) งานดูแลผู้สูงอายุและเด็กปฐมวัย ☐ ๘) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

☐ ๕) สาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ๑) การใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล ☐ ๒) งานเขียนโปรแกรม ☐ ๓) งานตัดต่อวิดีโอ

☐ ๔) กราฟฟิกดีไซน์ ☐ ๕) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๔.๒ ท่านเคยเข้าร่วมการอบรมในโครงการพัฒนาฝีมือแรงงานหรือไม่

☐ ๑) **เคยเข้าร่วม**

เกี่ยวกับเรื่องอะไร

☐ ๑) งานหัตถกรรม/งานฝีมือ ☐ ๒) อาหาร ☐ ๓) บริการ ☐ ๔) งานช่าง

☐ ๕) คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ☐ ๖) เกษตร ☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

หลังอบรมท่านนำความรู้ไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ในงานของท่านหรือไม่

☐ ๑) ได้ใช้ ☐ ๒) ไม่ได้ใช้

☐ ๒) **ไม่เคยเข้าร่วม** กรุณาระบุสาเหตุ

☐ ๒.๑) ไม่สนใจเข้าร่วม ☐ ๒.๒) ไม่มีเวลาเข้าร่วม ☐ ๒.๓) ไม่ทราบข่าวสารเกี่ยวกับการจัดงาน

☐ ๒.๔) สถานที่จัดอบรม/โครงการอยู่ห่างไกล ☐ ๒.๕) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

<u>ส่วนที่</u> ๔ ปัญหาด้านแรงงาน

๕.๑ ปัญหาด้านแรงงานของท่านในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ๑) ไม่มีปัญหา (ข้ามไปข้อ ๕.๒) ☐ ๒) ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง ☐ ๓) ขาดทักษะฝีมือทั่วไป

☐ ๔) ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ☐ ๕) ปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ

☐ ๖) ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน ☐ ๗) ไม่รู้สิทธิด้านกฎหมาย ☐ ๘) สภาพแวดล้อมในการทำงาน

☐ ๙) ค่าตอบแทน ☐ ๑๐) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๕.๒ ความคิดเห็นด้านปัญหาแรงงาน โดยที่ ๑=น้อยที่สุด, ๒=น้อย, ๓=ปานกลาง, ๔=มาก, ๕=มากที่สุด

ประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	๑	๒	๓	๔	๕
๑) แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และไม่มีรายได้ที่มั่นคง					
๒) แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิตามกฎหมายของแรงงานนอกระบบ					
๓) แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่ได้รับการคุ้มครอง และไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอย่าง ทัดเทียมแรงงานในระบบ					

ส่วนที่ ๖ ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ

๖.๑ หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานที่ท่านเคยใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ๑) ไม่เคยใช้บริการ (ข้ามไปข้อ ๖.๒) ☐ ๒) สำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน

☐ ๓) สำนักงานจัดหางานจังหวัด/ศูนย์ข่าว

☐ ๔) สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด/ ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน

☐ ๕) สำนักงานประกันสังคมจังหวัด/ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน

☐ ๖) สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด

☐ ๗) อื่น ๆ โปรดระบุ .....

๖.๒ ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยที่ ๑=น้อยที่สุด, ๒=น้อย, ๓=ปานกลาง, ๔=มาก, ๕=มากที่สุด

ความช่วยเหลือจากภาครัฐ	ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ					กรุณาระบุรายละเอียดที่ท่านต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ (ถ้ามี)
		๑	๒	๓	๔	๕	
๖.๒.๑ ต้องการหางานทำในประเทศ							
๖.๒.๒ ต้องการหางานทำในต่างประเทศ							
๖.๒.๓ ต้องการอาชีพเสริม							
๖.๒.๔ ต้องการพัฒนาฝีมือทั่วไป							
๖.๒.๕ ต้องการพัฒนาทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม							
๖.๒.๖ ต้องการการรวมกลุ่มอาชีพ							
๖.๒.๗ ต้องความคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน							
๖.๒.๘ ต้องการความรู้ด้านกฎหมาย							
๖.๒.๙ แก้ไขสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน							
๖.๒.๑๐ ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม							
๖.๒.๑๑ ให้ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน							
๖.๒.๑๒ ทุนในการประกอบอาชีพ							
๖.๒.๑๓ ความต่อเนื่องในการทำงาน							
๖.๒.๑๔ สนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม							
๖.๒.๑๕ อื่น ๆ โปรดระบุ.....							

ขอขอบพระคุณที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามทั้งหมดนี้